

EURÓPAI INTEGRÁCIÓS ALAP

Bevándorlókról

kézikönyv segítő szakembereknek

Készült az Európai Unió Európai Integrációs Alapjának támogatásával.

Írta:
Mészáros Attila
Lastofka János
Soltis Lilla

Lektorálta:
Bánhegyi Mátyás

Grafika, tördelés:
Kiss Maja

Kiadó:
Artemisszió Alapítvány
Székhely: 1016 Budapest Mészáros utca 10.
Tel.: + 36 1 413 6517
Fax: + 36 1 413 6516
E-mail cím: artemis@artemisszio.hu
Honlap: www.artemisszio.hu

Budapest, 2009.

*Készült az Európai unió Integrációs Alapjának
támogatásával.*

Bevándorlókról

kézikönyv segítő szakembereknek

Tartalom

I. Bevezető	3
II. Státuszok	4
III. Szolgáltatások	12
1. Oktatás	12
2. TB jogviszony – Egészségügyi ellátás	16
3. Munka	22
4. Lakhatás	30
5. Magyar állampolgárság megszerzése	36
6. Juttatások, ellátások, szolgáltatások	40
IV. Szervezetek	46

I. Bevezető

A Magyarországon élő migránsok mindennapi életük során gyakran kerülnek nehéz helyzetekbe. Az ügyeik intézését nehezíti, hogy számtalan olyan speciális szabály, előírás vonatkozik rájuk, amelyekkel a velük kapcsolatba kerülő szakemberek, ügyintézők, állami intézmények munkatársai nem találkoztak még munkájuk során. A migránsok számtalan lehetséges státusza, a gyakran csak más jogszabályokból kikövetkeztethető jogaik és a személyazonosságukat, tartózkodásuk jogszerűségét, egyéb adataikat igazoló dokumentumok sokfélesége valóban megnehezíti az igényeik, szükségleteik hatékony kielégítését.

A migránsok Magyarországra érkezésük pillanatától számos nehézséggel néznek szembe. A nyelvi nehézségek, lakhatás megoldása, munkahelykeresés, orvosi ellátás nehézségei és az állandó hivatalba járás mellett gyakran kell szembenézniük a társadalom értetlenségével és elutasításával is. Sajnos a velük kapcsolatba kerülő állami intézmények munkatársai kevés migráns-specifikus ismeretekkel rendelkeznek és ezért gyakran nem tudják hatékonyan végrehajtani feladataikat a segítségükért, ellátá-

sukért létrehozott szervek. Hasonló a helyzet a civilszervezetekkel is, amelyek közül egyre több nyújt szolgáltatásokat migránsok részére is, viszont saját szakterületük alapos ismerete mellett gondot okoz a migráns-specifikus kérdésekkel kapcsolatos információhiány. Ez az akadály tovább nehezíti a migránsok beilleszkedését, hiszen éppen a legkiszolgáltatottabb helyzetükben, amikor leginkább rászorulnának a segítségre éri őket az elutasítás.

Jelen kiadvány a Magyarországon élő migránsokkal kapcsolatba kerülő állami intézmények, civilszervezetek munkatársainak szól. A könyv migránsokkal foglalkozó szakemberek által összeállított gyakorlati kérdéseket és válaszokat tartalmazza szakterületek szerinti bontásban. A kiadvány célja, hogy a felhasználó a munkája során felmerülő, migránsok jogaival, el látásával, jogosultságaival, az azok igénybevételéhez szükséges dokumentumokkal és egyéb szabályokkal kapcsolatban felmerülő kérdéseire egyszerűen kaphasson választ.

A kiadvány a 2010. januárjában hatályos jogszabályok és hatósági útmutatások alapján készült el,

ezért fontos, hogy használata során figyelembe vegyék az esetleges jogszabályi változásokat. Ebben segítenek az egyes válaszok mögé írt jogszabályi hivatkozások. Az egyes speciális esetekben nehezen megválaszolható kérdésekkel kapcsolatosan viszont mindenképpen javasoljuk, hogy keressék meg az illetékes állami szervet (Oktatási Minisztérium, Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal, Országos Egészségbiztosítási Pénztár stb.) vagy a témával foglalkozó civil szervezetek valamelyikét a pontos, személyre és helyzetre szabott, naprakész információért.¹

A könyvet az Európai Integrációs Alap finanszírozásával megvalósuló, „Szociális szakemberek interkulturális képzése” c. program keretében készítettük el, abból a célból, hogy segítsük önöket abban, hogy gyorsan, hatékonyan tudják végezni munkájukat azokban az esetekben is, amikor a migránsokra vonatkozó szabályok és különleges előírások megnehezítik azt. Reméljük, hogy sikerül elérni célunkat, és gyakran fogják forgatni ezt a kiadványt munkájuk elősegítése és a migránsok szükségleteinek minél magasabb színvonalú, minél emberségesebb kielégítése érdekében.

¹ A szervezetek listáját lásd. a könyv végén, a szervezetekről szóló fejezetben.

II. Státuszok

Kik a migránsok?

Nem minden külföldi bevándorló, és nem minden bevándorló kér menedékjogot. A külföldiek számtalan jogcímen tartózkodhatnak hazánkban (turista, látogató, üzleti út, gyógykezelés, stb.). Attól függően, hogy milyen célból jönnek Magyarországra, két nagy csoportot különböztetünk meg:

1. A nemzetközi védelemben részesülők, azaz a menekültek, menedékesek, oltalmazottak;
2. Az idegenrendészeti státussal rendelkezők: vízumokkal, tartózkodási engedéllyel, illetve más úti okmányokkal az országban lévő külföldiek.

Bevándorlóként tartjuk számon azokat az embereket, akik huzamosabb ideig kívánnak az országban maradni, és ez irányú lépéseket tesznek, azaz valamilyen tartózkodási engedélyt kének (munkavállalói, diák, családegyesítési, stb.), letelepedési engedélyt kének (korábban: bevándorlási engedély), állampolgárságért folyamodnak.

Honnan jönnek?

Az egyik legjelentősebb betelepülő csoportot a román állampolgárságú, de valószínűleg legnagyobb részben magyar nemzetiségű emberek képezik. A legnagyobb hullámban 1990-ben érkeztek, majdnem 30 000-en, azután ez a szám lecsökkent ugyan, de tartósan több ezer ember jön évente Romániából. A volt jugoszláv tagállamokból áttelepülők száma folyamatosan változik, valószínűleg a szerbiai gazdasági-politikai helyzet miatt, amely az elmúlt években hol kedvezőbbben, hol rosszabbul alakult a kisebbségben élő magyarok, de a szerbek és a koszovói lakosság számára is.

A Magyarországra betelepülők legnagyobb része Európából érkezik, és évente körülbelül 2-3000 a más földrészekről bevándorlók száma. A közhiedelemmel ellentétben a kínaiak nem árasztják el az országot, bizonyos években, mint pl. 2005-ben többen jöttek Nagy-Britanniából vagy Németországból, mint Kínából. A bevándorlók korcsoport szerinti megoszlásban je-

lentősen eltérnek a magyar lakosságtól: több mint 60 %-uk 20 és 49 év közötti, tehát amennyiben tanul, úgy azt felsőoktatási intézményben teszi, egyébiránt pedig keresőképes. Körülbelül 20% gyermek- vagy fiatalkorú, és mindössze 16% körüli a 60 évesek, vagy idősebbek aránya.

Nem marad mindenki az országban, egyesek hazatérnek, ha befejezik tanulmányait vagy lejár a munkaszerződésük, mások harmadik országba távoznak. 2009-ben 194 418 bevándorolt, letelepedett és 3 hónapot meghaladó tartózkodási engedéllyel rendelkező külföldi élt Magyarországon. (forrás: www.bmbah.hu/statisztika). A bevándorlók zömmel fiatal vagy középkorú, európai, nagyrészt magyar nemzetiségű, keresőtevékenységet folytató emberek. Nagy részük nem védelmet kér, hanem dolgozni, tanulni jön az országba.

Melyek a menedékjogi státuszok? Miből áll a menedékjogi eljárás?

I. **Menedékkérőnek** attól kezdődően számít valaki, hogy személyesen betereszti kérelmét a BÁH Menekültügyi Osztálya felé. Ezt megteheti anyanyelvén, a BÁH bármelyik ügyfélszolgálatán vagy akár Magyarországra érkezve a határon. A menedékkérő ruházatát és csomagját átvizsgálják (a jogszabály szerint vele azonos nemű személy) és hozzá kell járulnia adatainak rögzítéséhez. Az eljárás idejére be kell szolgáltatnia útlevelét, illetve minden olyan iratot, ami bizonyítékként szolgálhat az ügyben. Ha másként nem tudja igazolni kilétét, akkor személyes nyilatkozata alapján rögzítik az adatait. A menekültügyi eljárás időtartamára kibocsátott humanitárius tartózkodási engedélye igazolja, hogy jogszerű tartózkodónak minősül.

Az első 15 nap során egy előzetes eljárás zajlik: a menekültügyi hatóság összeveti a menedékkérő ujjlenyomatát az EU-tagállamok rendszerébe bekerültekkel. Ha kiderül, hogy az illető korábban másik uniós tagállamban folyamodott menedékért (azaz az ún. dublini rendeletek hatálya alá esik), akkor a magyar hatóság megszakítja kérelmének elbírálását és 60 napon belül visszairányítja az erre illetékes másik tagállamba. Hasonlóképpen nem tárgyalják tovább az ügyet, amint a kérelmezőről kitudódik, hogy az Európai Gazdasági Térség (EGT) állampolgára² – ilyen

esetekben a jogbiztonság európai érvényesülése miatt menedékjogi kérelmét alaptalannak tekinti a hatóság.

Az előzetes eljárás idejére a menedékkérők kötelesek a békéscsabai befogadó állomáson tartózkodni, onnan csak kivételes indokkal távozhatnak el. Ennek egyik oka a befogadó állomás karanténjellege. Ebben a 15 napban ugyanis megtörténik a menedékkérő személy teljeskörű orvosi kivizsgálása. Fertőző betegsége miatt senkit sem lehet kizárni a menedékjogból vagy kiutasítani az országból, csak ha a közegészségügyre veszélyt jelentő külföldi megtagadja együttműködését a jogszabályban kötelezővé tett, állapota javulásához szükséges egészségügyi kezeléshez.

Ha a menedékjogi kérelmet megalapozottnak találja a hatóság, akkor következik az eljárás érdemi szakasza. Ennek hatvan napos időtartamára a menedékkérő átkerül a debreceni befogadó állomásra. Ez nem zárt tábor, a menedékkérő engedéllyel rövid időre elhagyhatja azt. A menedékkérőnek lehetősége nyílik magánszálláshely igénybevitelére is. (Ez főként akkor realizálódhat, ha a kérelmezőnek élnek Magyarországon rokonai vagy barátai).

Itt a kérelmezőnek szükség esetén tolmács segítségével több személyes meghallgatáson kell számot adnia azokról az okokról, amelyek menekülésre készítették. Az általa elmondottakat a rendelkezésre álló ország-információkkal összevetve

dönt kérelméről az ügyintéző. A Magyar Helsinki Bizottság ügyvédei ingyenes jogi képviselést biztosítanak a rászorulóknak.

Az eljárásnak a kérelmező szempontjából négy kimenete lehetséges:

- elismerik menekültként;
- elismerik oltalmazottként;
- kiutasítását rendeli el a hatóság; vagy
- befogadott státuszt kap, ha a kiutasítás nem hajtható végre.

Ha a kérelmező nem elégedett az eljárás eredményével, kérheti ügye bírósági felülvizsgálatát, ennek időtartama újabb hatvan nap. Amennyiben felülvizsgálatot kér vagy új kérelmet ad be, akkor az újabb eljárás idejére a debreceni befogadó állomáson maradhat. Új kérelem beadásakor ismét kötelező Békéscsabán lefolytatni az előzetes eljárást.

² Jelenleg EGT-tagállamok: Ausztria, Belgium, Bulgária, Ciprus, Csehország, Dánia, Egyesült Királyság, Észtország, Finnország, Franciaország, Izland, Írország, Görögország, Hollandia, Lengyelország, Lettország, Liechtenstein, Litvánia, Luxemburg, Magyarország, Málta, Németország, Norvégia, Olaszország, Portugália, Románia, Spanyolország, Svédország, Szlovákia, Szlovénia.

2. **Menekült státuszú** az a személy, akit kérelmére a menekültügyi hatóság menekültként ismert el, mert hazájában megalapozottan tart üldözéstől faji, vallási, nemzeti hovatartozása, meghatározott társadalmi csoporthoz tartozása vagy politikai meggyőződése miatt (Genfi Egyezmény 1951, I.cikk, A pont, 2. bekezdés). A menekültügyi eljárás során személyesen kell bizonyítania a külföldinek, hogy a törvényben meghatározott öt ok egyike (vagy több ok) folytán országának hatóságai üldözték, vagy nem tudták megvédeni az üldöztetéstől és ezért nemzetközi védelemre jogosult.

Az *elismert* vagy *státuszos* menekültek a mindennapi életben a magyar állampolgárokkal azonos jogokat élveznek (kivételek a választójog és bizonyos közhivatalok betöltése³). Menekültek 3 év magyarországi tartózkodás után kérhetnek magyar állampolgárságot. A menekült státusz határozatlan időre érvényes, kivéve ha az illető lemond róla, illetve bizonyos esetekben a hatóságok is visszavonhatják – a gyakorlatban mindkettő elvétve fordul csak elő.

A menekültek a magyar állampolgárokkal azonos módon vállalhatnak munkát. Magyar személyi igazolványt, lakcímkártyát, adó- és TAJ-kártyát kapnak a helyi hivatalokon keresztül, ezek az iratok az elismerés után kb. egy hónap alatt készülnek el.

³ 2007. évi LXXX. törvény 10.§.(1)(2)

⁴ 2007.évi LXXX. törvény 17.§

⁵ Hamtv. 2.§ (f), 29.§

3. **Oltalmazott** a nemzetközi védelem második szintje. A menekült státusznál hajszálnyival kevesebb jogot jelent. A fő különbség, hogy az oltalmazottat nem fenyegetné személyes üldözés, azonban származási országában súlyos sérelem veszélyeztetné (pl. polgárháború miatti életveszély), ezért meghatározott időre a magyar állam biztosítja a védelmét. A súlyos sérelem veszélyét a BÁH legalább ötévente felülvizsgálja és ha a külföldi már nem szorul védelemre – mivel hazájában rendeződött a helyzet –, akkor megvonják az oltalmazott státuszát. A védelem fennállása idején azonban gyakorlatilag a menekültekkel azonos jogok illetik meg⁴, irataik is azonosak.

4. **Befogadott**: Ez a státusz a visszatérés tilalma (*non-refoulement*) alá eső személyekre vonatkozik⁵. Miután menekültkénti vagy oltalmazotti elismerését nem látták igazoltnak a magyar hatóságok, de hazájába átmenetileg nem küldhető vissza, mert ott halálbüntetésnek, kínzásnak, kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmódnak vagy büntetésnek lenne kitéve, ún. befogadott státuszt kap, amíg hazájában nem rendeződik a helyzet. A 2007. évi II. törvény a harmadik országbeli állampolgárok tartózkodásáról és beutazásáról (a továbbiakban: Harm. Tv.) vonatkozik a befogadottakra, ezért jogaik jóval korlátozottabbak, mint a menekülteké vagy az oltalmazottaké.

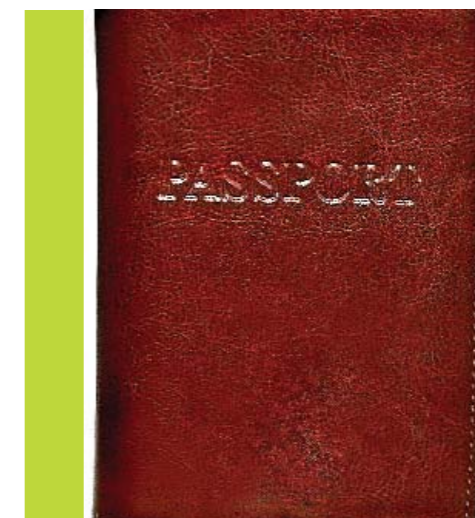
A befogadottak egy évre szóló humanitárius tartózkodási engedélyt kapnak, amivel nem vállalhatnak munkát, csak munkavállalási engedéllyel. Státuszukat a hatóság évente felülvizsgálja. Lakcímmel, lakcímkártyával nem rendelkeznek, a hatóság kötelező tartózkodási helyet rendel el számukra, amely magánszálláshely is lehet. (további részletek a harmadik országbeli állampolgárról szóló részben).

5. **Hontalan**: A gyakorlatban ez a csoport is nemzetközi védelem alá esik, melyet Magyarország a 2002. évi II. törvényben ratifikált⁶. A hontalanság vonatkozhat az állampolgárság hiányára – ilyen értelemben beszélünk pl. *hontalan palesztin menekült*ről, akinek a státusza menekült, a nemzetisége palesztin, de egyik állam sem ismeri el állampolgárának. Másoknál a „hontalan” maga a státusz: jellemzően olyan esetekben, amikor a külföldinek nincs jogalapja Magyarországon tartózkodni, de a származási országába sem lehet őt visszaküldeni, mert az nem fogadja vissza (vagy mert nem ismeri el az illető állampolgárságát, vagy mert az ország időközben felbomlott és nem egyértelmű a jogutódlása).

A hontalanság elismerésére hosszadalmas eljárásban kerül sor. Ennek során a magyar hatóság kapcsolatba lép az összes szóba jöhető állammal, hogy kiderüljön, az illető külföldi nem polgára-e valamilyiknek. Ha a vizsgálódás eredménytelenül zárul, akkor a külföldi humanitárius tartózkodási engedély birtokában Magyarországon maradhat. Ez esetben a külföldiekre vonatkozó általános szabályok szerint vállalhat munkát.

Bár Magyarország kötelezettséget vállalt a hontalanság csökkentése érdekében⁷, ezen státusz elismerése nem jár automatikusan magyar állampolgársággal, de ezt a hontalanok más külföldiekhez képest humánusabb feltételekkel kérhetik.

6. **Menedékes**: Háborús konfliktus okozta tömeges beáramlás esetén az Országgyűlés egy rendelettel nyilváníthatná menedékesé egy csoport minden tagját, mellőzve az ügyek egyedi vizsgálatát⁸. Bár a státusz 2001-es megalkotása óta sok helyütt szerepel törvényszövegekben, jelenleg nem alkalmazott kategória. Amennyiben az Országgyűlés megnevezné külföldiek azon csoportját, akiket menedékesként ismernek el a magyar hatóságok, akkor ezek az emberek a külföldiekre vonatkozó általános szabályok szerint végezhetnének munkát Magyarországon. Az ideiglenes védelem egy évre szólna és szükség esetén meghosszabbítható, lenne. Erre az időre a menedékesek valamilyen személyazonosító okmányt kapnának a magyar hatóságtól.

⁶ Az ENSZ hontalan személyek jogállásáról szóló 1954-es New York-i Egyezménye alapján.

⁷ Lásd az 1993. évi LV. törvény 1.§.(3) szakaszát és a 3.§.(3) szakasz (a) pontját.

⁸ Szemben a menekült státusszal, melyről egyéni eljárásban dönt a hatóság.

A harmadik országbeli állampolgárokra vonatkozó szabályok.

Melyek a hat hónapon belül három hónapot meg nem haladó tartózkodás esetei és szabályai?

A harmadik országbeli állampolgár az első beutazástól számított hat hónapon belül három hónapot meg nem haladó tartózkodás céljából a Schengeni határellenőrzési kódexben¹⁰ foglalt felételek szerint utazhat be.

Amennyiben nemzetközi szerződés, kormányrendelet, másként nem rendelkezik, a három hónapot meg nem haladó beutazáshoz tartózkodási vízum szükséges.

Melyek a három hónapot meg nem haladó tartózkodási vízumok?

Repülőtéri tranzitvízum, átutazóvízum, és a rövid időtartamú tartózkodásra jogosító vízum, amely egyszeri vagy többszöri beutazásra jogosít.

Ezek a vízumok legfeljebb öt évig érvényesek. Általában a beutazást megelőzően, a külképviseleteken kell kérvényezni a vízumot, de odaítéléséről egy központi hatóság dönt. A vízumot az útlevelbe, matrica formában beragasztják.

Melyek a három hónapot meghaladó tartózkodás szabályai?

Három hónapot meghaladóan az a harmadik országbeli állampolgár utazhat be és tartózkodhat Magyarországon, aki amellelt, hogy rendelkezik érvényes úti okmánnyal, rendelkezik még:

- három hónapot meghaladó tartózkodásra jogosító vízummal, vagy
- tartózkodási engedéllyel, vagy
- bevándorlási engedéllyel, vagy
- letelepedési engedéllyel, vagy
- nemzeti letelepedési engedéllyel, vagy
- EK letelepedési engedéllyel, és rendelkezik a vissza-, vagy továbbutazáshoz szükséges engedéllyel, igazolja tartózkodása célját, rendelkezik Magyarországon szálláshellyel vagy lakóhellyel, rendelkezik a lakhatását és megélhetését biztosító anyagi fedezettel, egészségügyi ellátások teljes körére biztosítottnak minősül, nincs kiutasítva, és tartózkodása nem veszélyezteti a közbiztonságot, nemzetbiztonságot illetve a közegészségügy érdekeit.

Melyek a három hónapot meghaladó tartózkodási vízumok?

- Tartózkodási vízum, amelynek érvényességi ideje legfeljebb egy év;
- szezonális munkavállalási vízum, amely legfeljebb hat hónapos szezonális munkavállalásra jogosít;
- nemzeti vízum, amely érvényességi ideje legfeljebb öt év.

Melyek az ún. „idegenrendészeti státusok”?

Ide soroljuk azokat a tartózkodási jogcímekeket, amelyek hosszabb-rövidebb tartózkodást biztosítanak tulajdonosuknak. A vízumok általában rövidebb célú tartózkodásra jogosítanak, tulajdonosuk a külképviseleten, a beutazást megelőzően szerzi meg az okmányt. A tartózkodási engedélyek hosszabb időre szólnak, időtartamuk akár öt éves is lehet. Minden esetben, akár vízumról, akár tartózkodási engedély kérelemről van szó, a hatóság ellenőrzi a tartózkodás célját, a beutazás és az itt tartózkodás anyagi feltételeit, a lakhatást és az egészségügyi biztosítást. A különböző vízumokkal és tartózkodási engedélyekkel különböző jogai keletkeznek a birtokosuknak. Nem minden tartózkodási engedéllyel lehet munkavállalási engedély nélkül dolgozni, lakcímkártyát pedig csak a magyar állampolgár családtagként itt tartózkodó személy és a letelepedettek, bevándorlási engedéllyel rendelkezők kaphatnak.

Kik a harmadik országbeli állampolgárok és a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező állampolgárok?

Harmadik országbeli állampolgárok nevezzük azokat a személyeket, akik nem magyar állampolgárok, illetve nem a schengeni egyezmény tagállamainak állampolgárai. (Tehát pl.: az amerikai, a szerb, az ukrán állampolgárok harmadik országbeli állampolgárnak számítanak, míg a román vagy szlovák állampolgárok nem).

A rájuk vonatkozó szabályokat a 2007. évi II. törvény a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról, a továbbiakban Harm. Tv. tartalmazza.

Az EGT állampolgárok, családtagjaik, illetve a magyar állampolgárok harmadik országbeli családtagjai beutazásáról és tartózkodásáról a 2007. évi I. törvény rendelkezik. Ők az ún. szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek.

⁹ 2007. évi I. törvény a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek beutazásáról és tartózkodásáról.

¹⁰ 2006. március 15-i 562/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet

Mi a tartózkodási engedély? Milyen fajtái vannak?

Akinek érvényes tartózkodási vagy nemzeti vízuma van, a vízumban foglalt tartózkodási idő lejártát követően tartózkodási engedély birtokában maradhat Magyarországon. A tartózkodási engedély érvényességi ideje három hónaptól két év, amely további két évvel hosszabbítható. Nagyon kell ügyelni arra, hogy a tartózkodási engedély igénylésekor a vízum még érvényes kell, hogy legyen, illetve, hogy a tartózkodási engedély hosszabbítása akkor lehetséges, ha az engedély még legalább 30 napig érvényes. A tartózkodási engedély formája az útlevélbe ragasztott matrica, kivéve a humanitárius tartózkodási engedélyeket, amelyek esetében egy műanyag kártya, amelyen a birtokos adatain kívül a kijelölt tartózkodási hely is feltüntetésre kerül.

A tartózkodási engedélyek fajtái a tartózkodás céljától függően lehetnek:

- családi együttélés céljából kiadott (menekült, letelepedett, tartózkodási vízummal tartózkodási engedéllyel vagy állandó tartózkodási kártyával rendelkező személyek családtagja részére¹¹);
- keresőtevékenység folytatása céljából;
- tanulmányi célú;
- kutatási célú;
- hivatalos célú;
- gyógykezelés céljából;
- látogatás céljából;
- önkéntes tevékenység folytatása céljából;
- nemzeti tartózkodási engedély;
- humanitárius (ilyen például a kérelmező, a befogadott, hontalan, illetve a Magyarországon született, majd felügyelet nélkül maradt kísérő nélküli kiskorú) számára kibocsátott tartózkodási engedély.

Mi a letelepedési engedély? Milyen formái vannak?

A letelepedési engedély birtokában a letelepedett személy a magyar állampolgárokkal szinte azonos jogokkal bír. Az ideiglenes letelepedési engedély kivételével a letelepedési engedély határozatlan időre szól. A letelepedett személy köteles lakcímet létesíteni (így lakcímkártyája lesz), és a magyar állampolgárokhoz hasonló személyi igazolvány kiadását kell kérnie. A letelepedett személyi igazolványa színében és kódszámában tér el a magyar állampolgár személyi igazolványától. Munkavállalásához nincs szükség munkavállalási engedélyre.

Letelepedési engedélyt az a személy kaphat, akinek a magyarországi lakhatása és megélhetése biztosított, az egészségügyi ellátások teljes körére biztosított, vagy egészségügyi ellátásának költségeit biztosítani tudja, büntetlen előéletű, illetve más kizáró okok nem állnak fenn. (2007. évi II. Tv. 32-33§)

A letelepedési engedély lehet:

- ideiglenes (más Európai Unió tagállamban EK tartózkodási engedéllyel rendelkező harmadik országbeli állampolgár kaphatja, keresőtevékenység folytatása céljából, tanulmányok folytatása, vagy egyéb, igazolt célból);
- nemzeti letelepedési engedély (2007. évi II. Tv. 35§);
- EK letelepedési engedély (2007. évi II. Tv. 38§)

Mit jelent az állandó tartózkodás joga?

Az állandó tartózkodás jogát a már korábban említett 2007. évi I. törvény szabályozza. Ez a törvény terjed ki a magyar állampolgárok harmadik országbeli családtagjaira, az EGT állampolgárokra, illetve azok családtagjaira. Állandó tartózkodásra jogosult az az EGT-állampolgár, aki öt éven át megszakítás nélkül, jogszerűen a Magyar Köztársaság területén tartózkodott, illetve családtagja, valamint a magyar állampolgár családtagja – a házastárs kivételével – ha megszakítás nélkül legalább egy éve a magyar állampolgárral családi életközösségben él, a magyar állampolgár házastársa pedig amennyiben a házasságot a kérelem benyújtása előtt két évvel megkötötték, megélhetése biztosított, és tartózkodása nem jelent indokolatlan terhet a magyar ellátórendszerre.

Az állandó tartózkodási engedélyt igazoló okmány az állandó tartózkodási kártya.

Hová fordulhat, akinek státusz-ügyintézésrel kapcsolatos kérdései vannak?

Amennyiben a külföldi személy még nem tartózkodik Magyarországon, úgy a külképviseletekhez fordulhat. Amennyiben már az országban van, a Bevándorlási és Állampolgársági Hivatalhoz fordulhat. A területi szervek címe és félfogadási idejük elérhető a www.irmbah.hu oldalon, ahol az egyes státuszok intézéséhez szükséges tájékoztató, illetve a kitöltendő nyomtatványok is elérhetőek.

A tartózkodási jogcímek megszerzése gyakran bonyolult folyamat, amely akár több hónapot is igénybe vehet. Ajánlatos előzetesen tájékozódni, mert egyes dokumentumok érvényességi ideje lejárat, amíg más dokumentumok beszerzésre kerülnek. A lakhatást, a tartózkodás célját, a rendelkezésre álló anyagi forrásokat, a fennálló családi kapcsolatokat mind igazolni kell.

¹¹ 2007. évi II. tv. 19. §.

III. Szolgáltatások

I. Oktatás

Tankötelesek-e a nem magyar állampolgár kiskorúak?

Minden Magyarországon tartózkodó kiskorú a magyar állampolgárokkal azonos feltételek mellett válik tankötelessé, vagyis hat és tizenhét éves kora között. Ez alól kivételt képez az egy évnél rövidebb ideig Magyarországon tartózkodó kiskorú, aki csak szülői kérésre válik tankötelessé. (1993. LXXIX. Tv. A közoktatásról 110. § (1)-(3))

Milyen feltételekkel veheti igénybe a nem magyar állampolgár az óvodai, iskolai, kollégiumi ellátást és a pedagógiai szakszolgáltatást?

Minden jogszerűen Magyarországon tartózkodó, tanköteles nem magyar állampolgár a magyar állampolgárokkal azonos feltételekkel veheti igénybe:

- az óvodai nevelést;
- az iskolai nevelést és oktatást; és
- a pedagógiai szakszolgáltatásokat.

Amennyiben a kiskorú menedékjogot kérő, menekült vagy menedékes, további feltétele nincs a nevelési, oktatási szolgáltatások igénybevételének. Más jogcímen Magyarországon tartózkodó kiskorú esetében viszont további feltétel, hogy a szülő is rendelkezzen három hónapot meghaladó tartózkodásra jogosító engedéllyel és keresőtevékenységet folytasson. (1993. LXXIX. Tv. a közoktatásról 110. § (4)-(6))

Milyen feltételekkel veheti igénybe az óvodai, iskolai, kollégiumi ellátást és a pedagógiai szakszolgáltatást az a nem magyar állampolgár kiskorú, akinek a szülei nem felelnek meg a fenti elvárásoknak?

Ilyen esetben a közoktatási intézmény által megállapított, a szakmai feladatokra jutó kiadások egy tanulóra jutó hányadát nem meghaladó díjat kell fizetnie az ellátást, szolgáltatást igénybevevőnek. A közoktatási törvény ugyanakkor lehetővé teszi, hogy ezt a díjat mérsékelje vagy elengedje az érintett közoktatási intézmény vezetője. (1993. LXXIX. Tv. A közoktatásról 110. § (8))

A nem tanköteles korú nem magyar állampolgárok meddig járhatnak iskolába?

A tankötelezettség fennállása alatt megkezdett és a tankötelezettség megszűnése után folytatott tanulmányokat a nem magyar állampolgárok a magyar állampolgárokkal azonos feltételekkel vehetik igénybe. (1993. LXXIX. Tv. A közoktatásról 110. § (4))

Milyen módon lehet beszámítani a külföldön folytatott tanulmányokat?

A külföldön megkezdett, befejezetlen tanulmányokat Magyarországon folytathatja minden tanköteles nem magyar állampolgár. Főszabályként az érintett iskola igazgatója dönt a korábbi tanulmányok beszámításáról és a tanuló felvételéről. (1993. LXXIX. Tv. A közoktatásról 111. § (1))

A külföldi résztanulmányok beszámításának részletesebb szabályait tartalmazó törvény alapján az iskola igazgatója a beszámításról való döntése során figyelembe veszi a külföldi oktatási intézmény jogállását, az eltelt tanulmányi időt és a teljesített tanulmányi követelményeket. (2001. évi C. törvény a külföldi bizonyítványok és oklevelek elismeréséről 62. §)

Milyen dokumentumok szükségesek résztanulmányok beszámításához?

A résztanulmányok beszámításához be kell nyújtani a külföldi oktatási intézmény által kiállított olyan okirat hiteles másolatát (pl. lecke-könyvet, ellenőrző könyvet), amely hitelt érdemlően igazolja a tanulmányok időtartamát, és a bizonyítvány vagy oklevél megszerzése érdekében előírt tanulmányi követelmények sikeres teljesítését. Az iskola igazgatója eltekinthet attól, hogy hiteles fordítást kérjen ezekből az iratokból.

Amennyiben a korábbi tanulmányai beszámítását kérő nem magyar állampolgár menekült, menedékes, befogadott vagy menedékjogot kérő, az iskola igazgatója eltekinthet a fenti okiratok bemutatásától. (2001. évi C. törvény a külföldi bizonyítványok és oklevelek elismeréséről 7. § (1) b) és (3))

Ki jogosult államilag támogatott felsőoktatási képzésben részt venni?

Minden nem magyar állampolgár, aki rendelkezik beutazásra és tartózkodásra jogosító engedéllyel vagy magyarországi lakhellyel, jogosult tanulmányokat folytatni a magyar állampolgárokhoz hasonló feltételek mellett.

Államilag támogatott képzésben részt vehet:

- a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személy;
- a menekült, oltalmazott, menedékes, befogadott, bevándorolt, letelepedett; és
- a megállapodás vagy viszonyosság elvén támogatott állampolgárok.

Kizárólag költségtérítéses formában folytathatja a tanulmányait a fenti kategóriákba nem tartozó nem magyar állampolgár. (2005. évi CXXXIX. Tv. A felsőoktatásról 39 § (1)-(2))

Hol tanulhatnak külföldiek magyarul?

A Balassi Intézet az az állami szerv, amely a magyar nyelv-tanfolyamok és kulturális tanfolyamok szervezésével foglalkozik. Ezenkívül számos nyelviskola és civilszervezet kínál magyar nyelv-tanfolyamokat külföldiek részére (lásd: szervezetek).

A Magyarországon elismert menekültek számára az elismerésüket követően két évig összesen 520 óras alap- illetve középfokú magyar nyelvoktatást biztosít a magyar állam díjmentesen. A nyelvoktatás a menekültügyi hatóság által kijelölt intézményben zajlik.

Hogyan lehet külföldön szerzett diplomát vagy tudományos fokozatot Magyarországon elismertetni?

Minden bizonyítvány, oklevél, illetve tudományos fokozat által tanúsított végzettségi szint elismerése annak az oktatási intézménynek a hatáskörébe tartozik, amely a külföldi oklevélnek megfelelő tudományágban vagy művészeti ágban oklevél kiállítására vagy doktori fokozat odaítélésére jogosult.

A külföldi oklevelek által tanúsított hitéleti képzés szakképzettségének elismerése azon hazai egyházi felsőoktatási intézmény hatásköre, amely a megfelelő hazai oklevél kiállítására jogosult. (2001. évi C. törvény a külföldi bizonyítványok és oklevelek elismeréséről 4§)

Hogyan ismertethetőek el a szakképzettséget igénylő felsőfokú végzettségek?

Az oklevelek elismeréséhez szükséges feltételeken túl a felsőfokú végzettséghez kapcsolódó szakképzettséget igénylő szakmák (jogász, orvos, állatorvos, stb.) esetében az illetékes felsőoktatási intézmény előírhatja, hogy a szakképzettsége elismerését kérő:

- igazolja külföldi szakmai gyakorlatát;
- teljesítsen magyarországi szakmai gyakorlatot;
- tegyen szakmai vizsgát;
- tegyen kiegészítő vizsgát vagy teljesítsen kiegészítő képzést, illetve
- tegyen esküt vagy fogadalmat. (2001. évi C. törvény a külföldi bizonyítványok és oklevelek elismeréséről 18§)

Részesülhetnek-e beiskolázási támogatásban a menekültkénti elismerést kérők, menekültek, az oltalmazottak és a menedékesek?

A tankötelezettségét teljesítő elismerését kérő, menekült, oltalmazott és menedékes törvényes képviselője tanévente egyszer jogosult beiskolázási támogatásra. A beiskolázási támogatást a kérelmezők esetében a Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal, más esetben a jegyző folyósítja a kérelmező által bemutatott, tanszer, tanfelszerelés, tankönyv, illetve a ruházat költségeit feltüntetető számla alapján, az öregségi nyugdíj minimumának mértékéig. (301/2007 (XI. 9.) Kormányrendelet 30§, 46§)

Milyen nemzetközi ösztöndíj-lehetőségeket kínál a magyar állam külföldieknek?

A Balassi Intézet és a Magyar Ösztöndíj Bizottság által kezelt magyar állami ösztöndíjak olyan nappali tagozatos felsőfokú oktatásra jelentkező külföldieknek szól, akiknek még nincs magyarországi letelepedési engedélyük.

A Balassi Intézet biztosít továbbá a magyar felsőoktatásba felvételt és állami ösztöndíjat nyert külföldi diákok számára felkészítő tanfolyamokat is. A felkészítés során Magyarországon tartózkodó külföldi diákokra a felsőoktatásban résztvevő külföldiekre vonatkozó általános szabályok érvényesek.

Milyen oktatással kapcsolatos támogatásokra jogosultak a menekültkénti elismerést kérők, menekültek, az oltalmazottak és a menedékesek?

Az elismerését kérő, menekült, oltalmazott és menedékes tankötelezett külföldieknek a Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal megtéríti:

- általános iskolai;
- szakiskolai;
- középiskolai;
- alapfokú művészetoktatási intézményi;
- gyógypedagógiai;
- konduktív pedagógiai nevelési-oktatási intézményi oktatásával, illetve
- diákotthoni, kollégiumi elhelyezésével kapcsolatos költségeket (a befogadó állomáson tartózkodás idejére), továbbá:
- a nevelési-oktatási intézményben igénybe vett étkezés, valamint
- az oda irányuló utazáshoz igénybe vett menetjegy vagy bérlet költségét, és
- a tankönyvek és tantárgyi munkafüzetek igazolt költségét. (301/2007 (XI. 9.) Kormányrendelet 29§, 45§)

Jogosultak-e ösztöndíjra, támogatásra a felsőoktatási tanulmányaikat folytató nem magyar állampolgárok?

A Magyarországon élő menekült, menedékes, befogadott, bevándorolt, letelepedett, valamint a nemzetközi megállapodás alapján a magyar állampolgárokkal e tekintetben azonos elbírálás alá eső külföldiek a magyar állampolgárokkal azonos feltételek mellett jogosultak szociális vagy más ösztöndíjra, szociális támogatásra, tankönyv-, jegyzettámogatásra és lakhatási támogatásra. A más státuszban lévő külföldiek csak nemzetközi szerződés, külön jogszabály, munkaterv vagy viszonyosság alapján jogosultak erre. (2005. évi CXXXIX. Tv. A felsőoktatásról 119 § (2) b))

Milyen módon lehet elismerni külföldi végzettséget a magyar érettségivel egyenértékűnek a továbbtanuláshoz?

Az EGT tagállamokban kiállított, középiskola elvégzését tanúsító és felsőoktatási intézménybe jelentkezésre feljogosító bizonyítvány a hazai érettségivel egyenértékűnek tekintendő. Más, középiskola elvégzését tanúsító bizonyítvány akkor ismerhető el hazai érettségiként, amennyiben az az adott országban felsőoktatási intézménybe jelentkezésre feljogosít, tanrendtől függően tizenegy vagy tizenkét évfolyam elvégzését tanúsítja és tanúsítja, hogy a kérelmező négy tantárgyból vizsgát tett tanulmányai végén. A négy tantárgyból tett külön vizsgától el lehet tekinteni, amennyiben a többi feltétel fennáll és valószínűsíthető, hogy a kérelmező felkészült tanulmányai folytatására.

Amennyiben nem áll rendelkezésre ilyen bizonyítvány a kérelmező kérheti bármely érettségi kiállítására jogosult oktatási intézményben vagy vizsgaközpontban eddigi tanulmányainak és vizsgáinak beszámítását. Ezután az érettségit kiállító intézmény határozza meg, milyen tantárgyakból kell érettségi vizsgát tenni a magyar érettségi bizonyítvány kiállításához. (2001. évi C. törvény a külföldi bizonyítványok és oklevelek elismeréséről 13§)

III. 2. TB jogviszony – Egészségügyi ellátás

Állampolgár társadalombiztosítási szempontból belföldi?

Aki társadalombiztosítási szempontból belföldinek tekintendő, bizonyos megkötésekkel a magyar állampolgárokkal azonos módon, tehát biztosítottként vagy megállapodás alapján válhat jogosulttá a társadalombiztosítás ellátásaira. Társadalombiztosítási szempontból belföldinek kell tekinteni azt a nem magyar állampolgárt aki Magyarországon bejelentett lakóhellyel rendelkező bevándorolt, letelepedett vagy elismert menekült, oltalmazott. Belföldinek kell tekinteni továbbá a hontalan jogállásút és a Magyarországon bejelentett lakóhellyel rendelkező, a szabad mozgás és tartózkodás jogát Magyarországon gyakorló külföldit. Ez utóbbi kategóriába tartoznak:

- EGT állampolgárok (EGT tagállam állampolgárai) amennyiben rendelkeznek EGT tartózkodási engedéllyel, regisztrációs igazolással;
- EGT állampolgárokat kísérő családtagjai (amennyiben rendelkeznek a magyar idegenrendészeti hatóság által kiadott tartózkodási kártyával regisztrációs igazolással);
- a magyar állampolgárt kísérő nem magyar állampolgárságú családtagjai, amennyiben rendelkeznek tartózkodási kártyával;
- a magyar állampolgár vagy – magyar tartózkodási engedéllyel rendelkező – EGT állampolgárságú személy eltartottjai, vagy vele legalább egy éve egy háztartásban élő személyek, illetve akiről súlyos egészségügyi okból a magyar/EGT állampolgár személyesen gondoskodik, ha a magyar idegenrendészeti hatóság a családtagként beutazást és tartózkodást engedélyezte;
- az EGT tagállamok állampolgáraival azonos jogállást élvező, de nem EGT tagállam állampolgárai, ha rendelkeznek tartózkodási engedéllyel.

Milyen ellátásai vannak a magyar társadalombiztosításnak?

A társadalombiztosítás rendszere két fő részre tagozódik, az egészségbiztosítási ellátásokra és a nyugdíjbiztosítási ellátásokra.

Az egészségbiztosítási ellátások csoportja két további részre bontható, a természetbeni ellátásokra és a pénzübeli ellátásokra. A természetbeni ellátások csoportjába tartozik az összes baleseti és egészségügyi szolgáltatás (mentés, orvosi ellátás, fekvőbeteg-intézeti ellátás, rehabilitáció stb.), míg a pénzübeli ellátások körébe tartoznak a betegség, baleset esetén, vagy szüléssel, gyermek gondozással összefüggő támogatások (gyes, táppénz, baleseti járadék stb.).

Ki jogosult a társadalombiztosítás pénzübeli ellátásaira?

A társadalombiztosítás pénzübeli ellátásaira kizárólag biztosítottak jogosultak, tehát olyanok, akik munkaviszonyuk, vállalkozásban való közreműködésük, egyéb munkavégzésre irányuló jogviszonyuk, tisztviselői vagy őstermelői jogviszonyuk alapján biztosítottaknak tekintendők. Egészségügyi ellátásra minden más formában jogosulttá váló személy kizárólag természetbeni ellátásokra jogosult.

Mit jelent a sürgősségi ellátás?

Azok az ellátások tartoznak a sürgősségi ellátások körébe, amelyeket a gyógyulásig vagy a beteg állapotának stabilizálásáig nyújtanak olyan esetben, amikor azonnali egészségügyi ellátás hiányában a beteg közvetlen életveszélybe kerülne, illetve súlyos vagy maradandó egészségkárosodást szenvedne. A nem biztosított, illetve egészségügyi szolgáltatásokra nem jogosultak is részesülhetnek sürgősségi ellátásban, ugyanakkor utólagosan meg kell térítsék annak költségeit, amit később honos biztosítójuktól (ha van ilyen) részben vagy egészben visszakaphatnak.

Jogosult-e a Magyarországon munkát vállaló külföldi egészségügyi ellátásra?

A magyarországi munkáltató alkalmazottjaként Magyarországon tartózkodó külföldiek a munkaviszonyuk és az azután fizetett munkáltatói járulékok alapján biztosítottak és a biztosított magyar állampolgárokkal azonos feltételek mellett jogosultak teljes körű egészségügyi ellátásra, valamint a társadalombiztosítási ellátásokra, ideértve a természetbeni és pénzübeli ellátásokat.

Milyen módon igazolhatja egy külföldi magyarországi munkavállalása alapján keletkezett biztosítási jogviszonyát?

A társadalombiztosítási szempontból külföldi magyarországi munkáltatója által az OEP-től megrendelt „Igazolás az egészségügyi szolgáltatásra való jogosultságról” elnevezésű nyomtatvány tartalmazza a külföldi TAJ-számát. A nyomtatvány érvényességéhez szükséges, hogy munkáltató havonta, előre igazolja aláírásával és pecsétjével a jogosultság fennállását. Egyes nem magyar állampolgároknak, akik társadalombiztosítási szempontból belföldinek minősülnek (pl.: menekültek, letelepedettek) nincs szükségük ilyen igazolásra, mivel rendelkezhetnek TAJ kártyával.

Hogyan szerezhetnek a menekültek, oltalmazottak, letelepedettek és bevándoroltak TAJ kártyát?

A magyar állampolgárokéhoz hasonló TAJ kártyára jogosultak a lakóhelyük szerint illetékes OEP kirendeltségen igényelhetik a kártya kiadását. A kártya önmagában nem jelenti viszont azt, hogy biztosítási jogviszonya vagy ellátásra jogosultsága van a birtokosának, csupán TAJ-számát tartalmazza. Az ellátásra való jogosultságot a megfelelő helyen, a tárgyalt (a magyar állampolgárokkal azonos) módon szerezheti meg a TAJ kártyát birtokló külföldi.

Mit jelent, ha valaki rászorultság alapján jogosult egészségügyi ellátásra?

A TAJ kártyát birtokló külföldiek a lakóhelyük szerint illetékes önkormányzatnál kérhetik vagyoni és jövedelmi helyzetük alapján rászorultságuk megállapítását. A rászorultnak minősülő külföldiek egy évig érvényes igazolást kapnak rászorultságukról és ez alapján válnak jogosulttá a természetbeni egészségügyi ellátásokra.

Mit jelent, ha valaki megállapodás alapján jogosult egészségügyi szolgáltatásra?

A más módon egészségügyi szolgáltatásra való jogosultságot nem szerzők önkéntes, vagy kötelező egészségbiztosítási járulék megfizetésével válhatnak jogosulttá a természetbeni egészségügyi szolgáltatásokra, amennyiben nem rendelkeznek legalább egy éve magyarországi lakóhellyel. Amennyiben rendelkeznek lakóhellyel, egészségügyi szolgáltatási járulékfizetési kötelezettség terheli őket. Ilyen megállapodást köthetnek a társadalombiztosítási szempontból külföldinek minősülő nem magyar állampolgárok és magyar állampolgárok is, akik nem rendelkezhetnek érvényes magyar személyi igazolvánnyal.

Milyen jogosultság szerezhető egészségügyi szolgáltatásra való jogosultságról szóló önkéntes megállapodással?

Az önkéntes megállapodás a megkötésétől számított első hat hónapban kizárólag sürgősségi ellátásokra jogosít fel, azt követően a természetbeni egészségügyi ellátások teljes körére. Lehetőség van a megállapodás megkötésekor az első hat hónapra számított járulék visszamenőleg történő megfizetésére, ebben az esetben a megkötést követő hónap első napjától kezdve a megállapodást kötő személy a természetbeni ellátások teljes körére jogosult.

Milyen módon lehet önkéntes megállapodást kötni egészségügyi szolgáltatásra való jogosultságról?

A megállapodást a tartózkodási hely szerint illetékes regionális egészségpénztárnál lehet kezdeményezni. Az önkéntes megállapodás alapján havonta fizetendő járulék mértéke a megkötéskor érvényes minimálbér 50%-a nagykorú esetében és a minimálbér 30%-a kiskorú, illetve nappali tagozaton tanulók részére. Az első havi díjat a megkötéskor, a továbbiakat havonta előre kell megfizetni. A megállapodás megkötését követő hónap első napjától válik jogosulttá a megállapodást kötő külföldi.

Kit terhel egészségügyi szolgáltatási járulékfizetési kötelezettség?

A biztosítottak nem minősülő, egészségügyi szolgáltatásra más jogcímen sem jogosult és társadalombiztosítási szempontból belföldinek minősülő nem magyar állampolgároknak a magyar állampolgárokhoz hasonlóan egészségügyi szolgáltatási járulékot kell fizetniük, ha legalább egy évig, legfeljebb 90 napos megszakítással Magyarországon bejelentett lakóhellyel rendelkeznek.

Mire jogosult az, aki eleget tesz egészségügyi szolgáltatási járulékfizetési kötelezettségének?

Az egészségügyi szolgáltatási járulék fizetésére kötelezett teljes körűen jogosult igénybe venni az egészségügyi szolgáltatásokat. Kizárólag természetbeni szolgáltatásokra vonatkozik az így szerzett jogosultság is, tehát a társadalombiztosítás pénzügyi ellátásaira nem.

Hogyan kell eleget tenni az egészségügyi szolgáltatási járulékfizetési kötelezettségnek?

Az egészségügyi járulékfizetési kötelezettséget a lakóhely szerint illetékes APEH hivatalnál kell teljesíteni, illetve a kötelezettséget is az APEH felé kell jelenteni. Az egészségügyi szolgáltatási járulék jövedelemtől független összegű, ez az összeg 2010-re havonta 4950,- Ft.

Jogosultak-e egészségügyi szolgáltatásra a Magyarországon tanuló külföldiek?

Amennyiben más jogcímen nem biztosítottak, a Magyarországon tanuló külföldiek közül csak azok jogosultak egészségügyi szolgáltatásokra, akik nemzetközi szerződés vagy az oktatásért felelős miniszter által adományozott ösztöndíj alapján létesített tanulói, hallgatói jogviszonyban állnak.

Hogyan válhat egészségügyi szolgáltatásra jogosulttá más Magyarországon tanuló külföldi?

Minden külföldinek lehetősége van az egészségbiztosítóval megállapodást kötni az egészségügyi ellátásokra való jogosultságról. A magyarországi oktatási intézményben nappali tagozaton tanuló külföldi állampolgároknak a megállapodás alapján havonta fizetendő járulék a mindenkori minimálbér 30%-a. A megállapodás megkötését a tartózkodási helyük szerint illetékes regionális egészségbiztosítási pénztárnál kezdeményezhetik.

A megállapodáson alapuló jogosultsággal rendelkező külföldivel együtt élő gyermek is jogosult az egészségügyi szolgáltatásokra?

Nem, a más módon egészségbiztosítási jogviszonyban nem álló külföldi gyermek részére a szülőhöz hasonlóan megállapodást kell kötni az egészségügyi ellátásokra való jogosultságról. A fizetendő járulék kiskorúak esetében a mindenkori minimálbér 30%-a.

Milyen módon jogosult egészségügyi szolgáltatásokra egy magyarországi lakóhellyel nem rendelkező, hazájában biztosított EGT-állampolgár?

A Magyarországon lakóhellyel nem rendelkező, viszont valamely EGT tagállamban biztosított külföldi a saját biztosítója által kiállított Európai Egészségbiztosítási Kártya felmutatásával egy magyar biztosítóval azonos feltételek mellett veheti igénybe az orvosilag szükséges egészségügyi ellátásokat. (1408/71/EK rendelet 22. (1) a), i))

Jogosult-e a hazájában biztosított, magyarországi lakóhellyel rendelkező EGT-állampolgár az egészségügyi ellátásokra?

Az, aki rendelkezik egy EGT-tagállamban biztosítással és állandó magyarországi lakóhelye van, a saját biztosítója által kiállított (E 106-os) igazolvással teljes körű egészségügyi ellátásra jogosult Magyarországon. (1408/71/EK rendelet 19. (1) a))

Jogosult-e a Magyarországon élő harmadik állambeli nyugdíjas egészségügyi ellátásra?

A kölcsönös egyezmények hatálya alá tartozó Horvátország, Szerbia, Montenegró és FÁK-tagállamok (a Balti-államok, a Belorusz Köztársaság, a Moldovai Köztársaság, Azerbajdzsán és Üzbegisztán kivételével) állampolgárai, amennyiben hazájukban nyugdíjra jogosultak és Magyarországon állandó lakóhellyel rendelkeznek a nyugdíjjogosultságuk igazolását követően TAJ számra és teljes körű egészségügyi ellátásra jogosultak.

Más állampolgárságú nyugdíjasokra a harmadik ország állampolgáira vonatkozó általános szabályok alkalmazandók.

Milyen egészségügyi ellátásokra jogosultak a menekültkéni elismerésüket kérők, menekültek, oltalmazottak és menedékesek?

Az elismerésüket kérők, menekültek, oltalmazottak és menedékesek a magyar állampolgárokhoz hasonló feltételek mellett állhatnak társadalombiztosítási jogviszonyban, de ha nem állnak ilyen jogviszonyban, akkor is jogosultak az ellátások egy szűkebb körére.

A kérelmezők és menedékesek időbeli korlátozás nélkül, a menekültek és oltalmazottak az elismerésüket követően két évig jogosultak:

- házi orvosi ellátásra;
- sürgős szükség esetén a gyógyulásig illetve stabilizálódásig,
 - járóbeteg-szakellátás keretében történő vizsgálatra, gyógykezelésre, továbbá az ellátás során felhasznált gyógyszerre és kötszerre;
 - fekvőbeteg-gyógyintézeti ellátásra, valamint annak során az orvos előírása szerinti gyógykezelésre – ideértve a műtéti beavatkozásokat, továbbá az annak során felhasznált gyógyászati anyagokat és protetikai eszközöket –, gyógyászati ellátásra, a gyógykezeléshez szükséges gyógyszerre, kötszerre és étkezésre;
 - orvos által rendelt gyógyászati segédeszközre, valamint annak javítására.

c. sürgősségi fogászati ellátásra és fogmegtartó kezelésre, feltéve, hogy a legalacsonyabb térítési kategóriába tartozó kezelést veszi igénybe;

d. terhesgondozásra és szülészeti ellátásra, illetve a magzati élet védelméről szóló törvényben meghatározott feltételek szerint a terhesség megszakítását célzó beavatkozásra;

e. külön jogszabály szerint a „közgyógyellátásra jogosultak” részére térítésmentesen, illetve „egészségügyi rendelkezés” alapján 90%-os vagy 100%-os társadalombiztosítási támogatással rendelhető gyógyszerre és kötszerre;

f. szükséges betegszállításra;

g. életkorukhoz kötött kötelező védőoltásra.

A határidő lejártá után biztosítottként, megállapodás útján, vagy, amennyiben rendelkezik legalább egy éve magyarországi lakóhellyel egészségügyi szolgáltatási járulékfizetési kötelezettség teljesítésével válhat jogosulttá egészségügyi ellátásra.

(301/2007 (XI. 9.) Kormányrendelet 26-28§, 44§)

Milyen egészségügyi ellátásokra jogosultak a befogadottak és az emberkereskedelem áldozatai?

A más módon egészség-biztosítási jogviszonyban nem álló befogadottak és az emberkereskedelem áldozatai kizárólag:

- sürgősségi ellátásra;
- járványügyi szűrővizsgálatot;
- elkülönítést;
- kötelező orvosi vizsgálatot;
- mentést, és
- katasztrófa-egészségügyi ellátást vehetnek igénybe térítésmentesen. (114/2007. (V. 24.) Korm. Rendelet 79 §)

Milyen egészségügyi ellátásokra jogosultak az úgynevezett egyezményes államok állampolgárai?

A Szerbiában, Montenegróban, Bosznia-Hercegovinában, Koszovóban vagy Macedóniában biztosítással rendelkező külföldiek megállapodás alapján fizetett egészségügyi szolgáltatási járulék fizetése nélkül is jogosultak TAJ-számmra és az alapján a biztosított magyar állampolgárokkal azonos feltételekkel teljes körű egészségügyi ellátásra.

Milyen egyéb, egészségügyi szolgáltatásokra vonatkozó egyezmények vannak hatályban?

Szociálpolitikai egyezmények:

- Kazahsztán;
- Kirgizisztán;
- Koszovó;
- Macedónia;
- Oroszország;
- Örményország;
- Szerbia;
- Tádzsikisztán;
- Ukrajna.

Egészségügyi együttműködési egyezmények:

- Angola;
- Észak-Korea;
- Irak;
- Jordánia;
- Kuba;
- Kuvait;
- Mongólia;
- Szovjetunió utódállamai (a Balti-államok, a Belarusz Köztársaság, a Moldovai Köztársaság, Azerbajdzsán és Üzbegisztán kivételével).

Ezen egyezmények sürgősségi ellátásra, elsősorban életet veszélyeztető állapotok és betegségek ellátására, valamint azok marandó egészségkárosító hatásának megelőzése érdekében végzett beavatkozásokra terjednek ki. Az egyezmények által érintett állampolgárságú személy útlevél felmutatásával térítésmentesen veheti igénybe az egészségügyi szolgáltatások ezen szűk körét.

III. 3. Munka

Mely jogszabályok rendelkeznek a külföldiek magyarországi foglalkoztatásáról?

A külföldiek magyarországi foglalkoztatását a 1991. évi IV. törvény, a 8/1999 (XI. 10.) SzCsM rendelet, a 93/2004. (IV. 27.) számú Korm. rendelet, a 354/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet és a 355/2007. (XII. 23.) Korm. rendelet szabályozza.

Ki kérelmezheti a munkavállalási engedélyt?

A 8/1999. (XI.10.) SZCSM rendelet szerint az engedély iránti kérelmet a foglalkoztató nyújtja be a foglalkoztatás helye szerinti illetékes munkaügyi központnál.

Milyen engedélyek léteznek?

A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló törvény kimondja, hogy külföldi Magyarországon – a jogszabályban meghatározott kivételektől eltekintve – csak engedély alapján végezhet munkát.

Az engedély lehet:

1. egyéni engedély;
2. csoportos keretengedély; és
3. csoportos keretengedélyen alapuló egyéni engedély.

Csoportos keretengedély iránti kérelem nyújtható be, ha a foglalkoztató által külföldi vállalkozással kötött magánjogi szerződés teljesítése érdekében több külföldi foglalkoztatása szükséges, de kizárólag a keretengedély alapján a külföldi nem foglalkoztatható. A továbbiakban az egyéni engedélyről, mint a leggyakoribb fajtáról lesz szó.

Hogyan szerezhető be a munkavállalási engedély?

Az engedély iránti kérelmet a foglalkoztatónak kell benyújtania a jogszabály mellékletében meghatározott formanyomtatványon a foglalkoztatás helye szerint illetékes megyei (fővárosi) munkaügyi központnál vagy kirendeltségénél.

A munkavállalási engedélynek kiadásának két fontos előfeltétele van:

1. érvényes munkaerőigény;
2. a munkakörben foglalkoztatható magyar vagy EGT állampolgár hiánya.

Az engedély iránti kérelem benyújtása előtt a foglalkoztatónak igazolnia kell, hogy a külföldi által ellátandó tevékenységre érvényes munkaerőigénnyel rendelkezett. A munkaerőigényt a munkaügyi központnak annál a kirendeltségénél kell bejelenteni, amelynek területén a külföldi foglalkoztatása történik.

A munkaerőigény akkor érvényes, ha azt a foglalkoztató:

1. a kérelem benyújtását megelőzően legalább tizenöt nappal korábban, de hatvan nappal nem régebben nyújtotta be, vagy
2. hatvan nappal régebben nyújtott be, de azt legalább hatvan naponként megújította, és a legutolsó megújítás a kérelem benyújtását megelőzően hatvan nappal nem régebben történt.

Az engedély kiadásának másik feltétele, hogy a munkaerőigény benyújtásától kezdődően nem közvetítettek ki olyan kiközvetíthető magyar munkaerőt, vagy az Európai Gazdasági Térség olyan állampolgárát, illetőleg hozzátartozóját:

1. akit külön jogszabály alapján álláskeresőként tartanak nyilván, és
2. aki rendelkezik a jogszabályban előírt, illetve a foglalkoztató munkaerőigényében megjelölt alkalmazási feltételekkel, amelyeknek a külföldi is megfelel.

Milyen mellékletei vannak a kérelemnek?

A kérelemhez csatolni kell:

1. a munkaerőigény bejelentésének igazolását;
2. a munkáltató működésére vonatkozó alapadatokat igazoló okirat (például a társasági szerződés) hiteles másolatát;
3. aláírási címpéldányt;
4. a külföldinek a tevékenység ellátásához szükséges szakképzettséget igazoló okirat hiteles másolatát vagy hiteles magyar fordítását;
5. a külföldi munkaköri egészségügyi alkalmasságáról szóló orvosi igazolást, annak hiteles másolatát vagy hiteles magyar fordítását;
6. sporttevékenységet végző hivatásos sportolók esetén a szakszövetség nyilatkozatát arról, hogy a sportágban a hivatásos sportoló foglalkoztatására lehetőség van.

Meddig érvényes az engedély?

Az egyéni engedély legfeljebb két évre adható és ezzel az időtartammal meghosszabbítható. Az egyéni engedélyben meg kell határozni, hogy a külföldi mely foglalkoztatónál, melyik munkahelyen, milyen tevékenység, illetve munkakör keretében és milyen időtartamban foglalkoztatható. A munkaügyi központ az engedélyt a foglalkoztatónak küldi meg. A foglalkoztató az engedélyt köteles a foglalkoztatás időtartama alatt, valamint annak megszűnését követően három évig megőrizni, és a hatósági ellenőrzést végző szervnek felmutatni.

Mi minősül engedély nélküli foglalkoztatásnak?

Azokon az eseteken felül, amikor valaki nem rendelkezik munkavállalási engedéllyel. Engedély nélkül történő foglalkoztatásnak kell tekinteni azt is:

1. ha a külföldi tevékenységét nem az engedélyben megjelölt foglalkoztatónál végzi, továbbá
2. ha a foglalkoztató a külföldit nem az engedélyben megjelölt munkahelyen, illetve munkakörben foglalkoztatja.

Mi az engedély nélküli foglalkoztatás következménye?

Az engedély nélküli foglalkoztatásnak két jelentős következménye van:

1. a munkaadó befizetési kötelezettsége;
2. a külföldi kiutasítása.

Hogyan vállalhatnak munkát az EU tagállamok állampolgárai?

Az EU tagállamok állampolgárai számára attól függően szükséges engedély, hogy az adott tagállam korlátozta-e a munkaerőpiacát.

Nem kell engedély az EU tagállama, illetve az EU-val azonos megítélés alá eső állam állampolgárának további foglalkoztatásához, ha:

1. a külföldi a csatlakozás időpontjában vagy azt követően legalább 12 hónapra érvényes munkavállalási engedéllyel rendelkezik, illetve
2. legalább ugyanennyi időtartamban engedélymentesen, megszakítás nélkül áll foglalkoztatásra irányuló jogviszonyban.

A külföldi a 12 hónap letelte után munkavállalási engedély nélkül dolgozhat. Ez a jogosultság megszűnik, ha a foglalkoztatott a jogviszonyt egyoldalúan vagy közös megegyezéssel megszünteti.

Szintén nem kell engedély az előzőekben megjelölt külföldi állampolgár házastársa, valamint az általuk eltartott vagy 21 évnél fiatalabb egyenes ági lemenő rokonainak, ha

1. a csatlakozás időpontjában a külföldi munkavállalóval együtt, jogszerűen él Magyarországon, vagy
2. a csatlakozás időpontját követő időponttól kezdődően, a külföldi állampolgárral együtt legalább 18 hónapja jogszerűen élnek Magyarországon, azzal, hogy 2006. május 1-jétől nincs szükség a 18 hónapos tartózkodásra.

Ezen kívül nem kell engedély azon jelenlegi EU tagállamok állampolgárainak, amelyek munkaerőpiacukat korlátozás nélkül megnyitották a magyar munkavállalók előtt (Írország, Nagy-Britannia, Svédország), valamint az EU-hoz a Magyar Köztársasággal egyidejűleg csatlakozó országok állampolgárainak. Az általános szabályok szerint kell engedélyezni Ausztria, Hollandia, Liechtenstein, Németország és Olaszország állampolgárainak munkavállalását. Dánia, Belgium, Franciaország, Luxemburg és Norvégia állampolgárainak munkavállalása esetén a munkaerő piaci helyzet vizsgálata nélkül kell az engedélyt kiadni.

Melyek az eljárás szakaszai?

A foglalkoztató munkaerőigényt jelent be azon a kirendeltségen, amelynek területén a tervezett foglalkoztatás történik. A munkaerőigény bejelentését követő 15. nap után, de legfeljebb a 60. napig nyújtható be az egyéni munkavállalási engedély iránti kérelem a szükséges mellékletekkel együtt a kirendeltségen. A munkaerőigény bejelentőlapnak, illetve a munkavállalási engedély iránti kérelemnek tartalmában meg kell egyeznie (pl. munkakör, személyi alapbér, munkavégzés helye, stb.). Amennyiben az adott munkakörre nincs kiközvetíthető munkaerő – és a kérelem, a foglalkoztató valamint a külföldi az egyéb feltételeknek is megfelel – a külföldi magyarországi foglalkoztatását a regionális munkaügyi központ engedélyezi, erről határozatot hoz.

Mikor ad ki engedélyt a munkaügyi központ?

A munkaügyi központ az engedélyt akkor adja ki, ha a foglalkoztató a kérelem benyújtását megelőzően a külföldi által ellátandó tevékenységre vonatkozóan érvényes munkaerőigénnyel rendelkezett, a munkaerőigény benyújtásától kezdődően nem közvetíttek ki részére olyan kiközvetíthető magyar munkaerőt, vagy az Európai Gazdasági Térség olyan állampolgárát, illetőleg hozzátartozóját, akit külön jogszabály alapján álláskeresőként tartanak nyilván, és aki rendelkezik a jogszabályban előírt, illetőleg a foglalkoztató munkaerőigényében megjelölt alkalmazási feltételekkel. Az engedély kiadásának feltétele továbbá, hogy a külföldi megfeleljen az alkalmazási feltételeknek.

Milyen esetekben nem kell munkaerőigényt vizsgálni?

A következő speciális esetekben nem kell munkaerőigényt vizsgálni:

- nemzetközi szerződésben meghatározott kereteken belül;
- külföldinek kulcsszemélyzetként történő munkavégzéséhez;
- naptári évenként a többségi külföldi tulajdonban levő gazdasági társaság által a megelőző év december 31-i munkajogi állományi létszám 5%-át meg nem haladó külföldi munkavégzéséhez;
- felsőfokú oktatási intézmények, tudományos kutatóintézetek, valamint közművelődési intézmények által meghívott, nemzetközileg elismert külföldinek öt munkanapnál hosszabb ideig tartó oktatási, tudományos vagy művészeti munkavégzéséhez, illetve
- a rendeletben meghatározott egyéb esetben.

Hol lehet hiteles fordítást készíttetni?

A hatályos jogszabályi rendelkezések értelmében hiteles fordítás és hiteles másolat készítésére az Országos Fordító és Fordításhitelesítő Iroda, a magyar diplomáciai képviselők, továbbá a nyelvi közjegyzők, illetőleg közjegyző helyettesek jogosultak.

Dolgozhat-e az engedélyköteles külföldi másik foglalkoztatónál, mint aki az engedélyt számára megkérte?

Nem, és így munkaerő-közvetítő sem foglalkoztathat engedélyköteles külföldit.

Hogyan kell a munkavállalási engedélyt meghosszabbítani?

Az engedély meghosszabbításához érvényes munkaerő-igénnyel kell rendelkezni, melyet a kérelem beadása előtt legalább 15, legfeljebb 60 nappal jelentett be a munkaadó. A hosszabbítás iránti kérelmet a még érvényes engedély lejártá előtt legalább 30, legfeljebb 60 nappal kell benyújtani.

Mit kell tennie a foglalkoztatónak, ha olyan külföldit foglalkoztat, akinek a munkavállalásához nincs szüksége engedélyre?

A foglalkoztató köteles a foglalkoztatás helye szerint illetékes munkaügyi központnak bejelenteni valamennyi szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személy foglalkoztatását. A foglalkoztatás kezdő időpontját legkésőbb a foglalkoztatás megkezdésének napján, a foglalkoztatás megszűnését az azt követő napon kell bejelenteni. A bejelentésre kötelező formanyomtatvány nem létezik, ezért azt szabadon, bármilyen, utólag bizonyítható formában meg lehet tenni. A bejelentésnek személyazonosításra alkalmas módon tartalmaznia kell a foglalkoztatottak számát, állampolgárságát, a foglalkoztatási jogviszony formáját, hozzátartozó esetében a hozzátartozói jogállás megjelölését, továbbá arra vonatkozó adatot, hogy a foglalkoztatási jogviszony létrejött-e vagy megszűnt. A bejelentés teljesítését a munkaügyi központ igazolja, és a bejelentésről nyilvántartást vezet. A bejelentési kötelezettség teljesítése, illetőleg annak igazolása nem feltétele a foglalkoztatás megkezdésének. A jogviszony megszűnését is be kell jelenteni.

Hogyan lehet menedékkérőt foglalkoztatni?

A menedékkérők a menedékkérelmi iránti kérelmük benyújtását követően egy éven túl – abban az esetben, ha a kérelmük még nem került a bíróság által is jogerősen elbírálásra – a külföldiekre vonatkozó általános szabályok szerint munkavállalási engedéllyel vállalhatnak Magyarországon munkát. Az engedélyt a foglalkoztatás helye szerinti munkaügyi központnál kell tehát a munkaadónak megkérni, az engedély kiadásához nem szükséges a Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal támogató javaslata, ún. záradéka. A menedékkérelmük benyújtásától számított egy éven belül a menedékkérők csak a befogadó állomás területén vállalhatnak munkát, ehhez viszont nem szükséges munkavállalási engedély.

Hogyan foglalkoztathatók a befogadottak?

A befogadottak munkavállalása munkavállalási engedéllyel kötött. A BÁH által záradékkal ellátott munkavállalási engedély iránti kérelmet a foglalkoztatás helye szerint illetékes munkaügyi központhoz kell benyújtani. Ilyenkor az engedélyezési eljárás jelentősen lerövidül, mivel a munkaügyi központ az engedély kiadása előtt nem folytat le munkaerő-piaci vizsgálatot.

A befogadottak esetében egyszerűsödik tehát a munkavállalási engedélyt kiadó munkaügyi központokban az eljárás. A munkáltató vagy az alkalmazni kívánt befogadott a kitöltött munkavállalási engedély nyomtatvánnyal megkeresi a Bevándorlási és Állampolgársági Hivatalt abból a célból, hogy záradékolással lássa el a kérelmet.

Hogyan foglalkoztathatók külföldi diákok?

A hazánkban jogszerűen tanuló külföldi diákok munkavállalási engedély nélkül foglalkoztathatók.

Milyen státuszú külföldiek foglalkoztathatóak alkalmi munkavállalói könyvvel?

Az a külföldi, aki:

- Magyarországon működő szakiskolával, középiskolával, alapfokú művészetoktatási intézménnyel, felsőoktatási intézménnyel nappali tagozatos tanuló, illetve hallgatói jogviszonyban áll;
- A menekültként vagy menedésként elismert, továbbá a bevándorlási engedéllyel vagy letelepedési engedéllyel rendelkező;
- Az Európai Gazdasági Térség állampolgára és tartózkodásra jogosult hozzátartozója;
- Az a külföldi személy, aki magyar állampolgárral Magyarországon együtt élő házastárs, továbbá a magyar állampolgár olyan özvegye, aki az elhunyt házastárssal annak halála előtt legalább egy évig Magyarországon együtt élt;
- Idénymunka keretében foglalkoztatott külföldi személy.

Milyen munkaszerződés köthető külföldivel?

Magyar munkáltató külföldivel csak a magyar munkajogi szabályok alapján köthet munkaszerződést.

Ezzel összefüggésben a legfontosabb tudnivalók a következők:

- a munkaszerződést írásban kell megkötni. Ha munkavállalási engedély szükséges, a munkaszerződés csak az engedély beszerzése után köthető meg. A munkaszerződésben rögzíteni kell a munkakört, munkabért és a munkavégzés helyét és rögzíteni lehet a felek egyéb megállapodását;
- a munkaszerződésben legfeljebb három hónapos próbaidő köthető ki, amely alatt a szerződést bármelyik fél azonnali hatállyal indokolás nélkül megszüntetheti;
- a munkaszerződés csak közös megegyezéssel módosítható;
- a munkaszerződés határozott és határozatlan időre jöhet létre. A határozott időre szóló munkaviszony csak közös megegyezéssel vagy rendkívüli felmondással szüntethető meg a határozott idő letelte előtt kivéve, ha a munkáltató a határozott időből még hátralévő időre (max. egy évre) kifizeti az átlagkeresetet. A rendkívüli felmondást indokolni kell. Rendkívüli felmondásra a másik fél súlyosan jogellenes magatartása esetén van mód;

- a határozatlan időre szóló munkaviszonyt a munkáltató rendes felmondással a törvényben meghatározott felmondási idővel, indoklással bármikor megszüntetheti. Az indoknak világosnak, valósnak és okszerűnek kell lennie. A munkavállaló a munkaviszonyt indoklás nélkül bármikor felmondhatja;

- a felmondási idő a munkaviszony fennállásának tartamától függően legalább 30 nap, legfeljebb egy év. A felmondási időre a munkavállalót átlagkereset illeti meg;

- a munkáltató rendes felmondása esetén a munkavállalót végkielégítés is megilleti, ha a munkaviszony legalább 3 éve fennáll. A végkielégítés összege legalább egyhavi, legfeljebb hat-havi átlagkereset;

- a vezető tisztségviselő (pl. ügyvezető) esetén a munkaviszony megszüntetésének szabályai eltérőek.

Milyen speciális szabályok vonatkoznak a mezőgazdasági szezonális engedélyre?

A mezőgazdaságban (növénytermesztés, állattenyésztés, halászat) a szezonális foglalkoztatás 12 hónapon belül legfeljebb 150 napra engedélyezhető. A 12 hónapot az első engedélyben megjelölt legkorábbi munkavégzés kezdő napjától kell számítani. Egy engedélyben a foglalkoztatás időtartama több részletben is meghatározható. Az engedély meghosszabbításának helye nincs. A Foglalkoztatási és Szociális Hivatal a munkaügyi központok bejelentése alapján a kiadott mezőgazdasági szezonális munkavállalási engedélyekről nyilvántartást vezet.

Alapíthat-e külföldi céget Magyarországon?

Gazdasági társaságot üzletszerű közös gazdasági tevékenység folytatására külföldi és belföldi természetes és jogi személyek, jogi személyiség nélküli gazdasági társaságok egyaránt alapíthatnak, működő ilyen társaságba tagként beléphetnek, társasági részesedést szerezhetnek. Látszik tehát, hogy a jogalkotó semmilyen megkülönböztetést nem alkalmaz, vagyis szabad az út a külföldiek cégalapítása, gazdasági társaságokban való részvétele előtt.

Mi kell a külföldiek magyarországi cégalapításához?

Alakszerűségi előírások: közokiratba, vagy ügyvéd (jogtanácsos) által ellenjegyzett magánokiratba kell foglalni a társasági szerződést; továbbá valamennyi alapító tagnak alá kell írnia (meghatalmazott is eljárhat adott feltételekkel). Tartalmi előírások: a társasági szerződésnek kötelezően kell tartalmaznia a következő elemeket:

- Cégnév;
- Székhely;
- tagok elnevezése, lakóhelye, cégneve, székhelye;
- tevékenységi kör (TEÁOR szerint);
- jegyzett tőke, vagyoni hozzájárulás, ill. a rendelkezésre bocsátás módja, helye, ideje;
- cégjegyzés módja, jogosultjai;
- vezető tisztségviselők, adataik;
- minden más, amit a törvény az egyes társasági formáknál előír.

Hogyan keressen munkát egy külföldi Magyarországon?

Érdemes a bevándorlókkal foglalkozó civilszervezeteket felkeresni, akik tanácsadással, egyéni, személyre szabott segítségnyújtással, meglévő kapcsolatrendszerükkel segíthetnek. Külföldieknek nagyobb az esélyük, ha tudnak magyarul, de például a szállodaiiparban, illetve multinacionális cégeknél nem feltétlen szükséges a magyar nyelvtudás. Az üres állások többségét nem hirdetik meg nyilvánosan. Ezért munkakeresésnél érdemes ismerősöket, barátokat megkérdezni, illetve nagyobb cégeknél érdeklődni, akkor is, ha nincs konkrét álláslehetőség meghirdetve. Könnyebb elhelyezkednie, könnyebb az igényeinek leginkább megfelelő munkát megtalálnia, ha előre tisztában van a külföldi azzal, hogy milyen típusú munkát szeretne. Praktikus, ha a személyes dokumentumokat, az iskolai végzettséget, nyelvtudást igazoló iratokat, az előre megírt önéletrajzot egy erre a célra előkészített dossziéban már az első találkozásra magával viszi a külföldi.

Magyarországon tilos a munkavállalók megkülönböztetése származása, bőrszíne, vallási, etnikai hovatartozása, neme, életkora, stb. alapján. Ha a külföldi álláskeresőnek oka van azt feltételezni, hogy nem valós ok alapján, hanem származása miatt utasították el, úgy hívja fel a munkáltató figyelmét a megkülönböztetés tilalmára. Amennyiben ennek sem lenne eredménye, úgy tudnia kell, hogy ilyen esetekben az Egyenlő Bánásmód Hatósághoz vagy bírósághoz fordulhat jogsérelmével. A napilapok illetve hirdetőújságok minden nap friss álláshirdetéseket közölnek, ezen kívül érdemes a regionális napilapok hirdetéseit is böngészni. Az interneten számos álláskereső portál jelentet meg naponta friss hirdetéseket. Foglalkozás, végzettség, munkaidő, munkahely és egyéb szempontok alapján kereshet, illetve automatikus hírlevélre is fel lehet iratkozni.

III. 4. Lakhatás

Mi az adásvételi szerződés?

Az adásvételi szerződés alapján az eladó köteles a dolog tulajdonát a vevőre átruházni és a dolgot a vevő birtokába bocsátani, a vevő pedig köteles a vételárat megfizetni és a dolgot átvenni. Ebből a törvényi meghatározásból következően az adásvételi szerződés nem más, mint a dolog tulajdonának vételár ellenében történő átruházása.

Mi a bérleti szerződés alanya, tárgya, megkötése?

A bérleti szerződés alapján a bérbeadó köteles a dolgot időlegesen a bérlő használatába adni, a bérlő pedig bért fizetni. A bérlet lényege a dolog használatának ellenérték fejében való időleges átengedése.

A bérleti szerződés alanyai a bérbeadó és a bérlő. Minkét fél egyaránt lehet természetes személy, jogi személy és jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet. Bérbeadó csak az lehet, aki jogosult a dolog birtokának és használatának időleges átengedésére (pl. tulajdonos, haszonélvező).

A szerződés tárgya ingó és ingatlan dolog is lehet. Az ingatlanbérlet tárgyai körében megkülönböztethetjük lakás, illetőleg nem lakás céljára szolgáló helyiségek bérletét, amelyre külön szabályok vonatkoznak. A bérleti szerződés megkötéséhez főszabályként nincs szükség írásbeli formára (ez alól a lakásbérlet egyes esetei jelentenek kivételt).

Mi a bérleti díj, és használat?

A bérlő főkötelezettsége a bérleti díj megfizetése. A bérleti díj összegét a felek – ha jogszabály eltérően nem rendelkezik – szabadon állapítják meg. A bérlő a bért időszakonként előre köteles megfizetni, de a felek megállapodhatnak másként is. Magától értetődő, hogy nem jár bér arra az időre, amely alatt a dolgot a bérlő rajta kívül álló okból nem használhatja.

A bérlet díj elmulasztása esetében a bérbeadó a bérletet azonnali hatállyal felmondhatja, feltéve, hogy a bérlőt megfelelő határidő kitűzésével és következményekre való figyelmeztetéssel a hátralék megfizetésére írásban felszólította, és a bérlő e határidő elteltéig sem fizetett.

A bérlő főkötelezettségei körébe tartozik a dolog rendeltetésszerű, illetőleg szerződésszerű használata, a dolog fenntartásával járó kisebb kiadások viselése, felelős továbbá minden olyan kárért, amely a rendeltetésellenes vagy szerződésellenes használat következménye.

A bérlő a dolgot időlegesen tartja birtokában, a bérleti szerződés megszűnése után tehát köteles a dolgot a bérbeadónak visszaadni. A bérleti szerződés megszűnésekor a bérleti jogviszonyból származó követeléseit kiegyenlítéséig a dolgot visszatarthatja. Ezt a szabályt ingatlan bérletére nem lehet alkalmazni. A visszatartás ideje alatt a bérlőt nem illeti meg a dolog használatának joga.

A bérlet megszűnésekor a bérlőt megilleti az elvitel joga, vagyis mindazt, amit a saját költségén a dologra felszerelt, a dolog épségének sérelme nélkül leszerelheti és elviheti.

Mikor szűnik meg a szerződés?

A bérleti szerződés szólhat határozott vagy határozatlan időre. A határozott időre kötött bérlet határozatlan idejűvé alakul át, ha dolgot a bérlő a bérleti idő lejárta után tovább használja és ez ellen a bérbeadó 15 napon belül nem tiltakozik. A határozott tartamú bérleti szerződés megszűnik a szerződésben megállapított idő elteltével vagy a szerződésben meghatározott körülmények bekövetkeztével. Megszűnik a bérlet akkor is, ha a dolog elpusztul.

A határozatlan időre kötött bérletet 15 napra fel lehet mondani, ennek elteltével a bérleti jogviszony megszűnik. A felmondás szóban és írásban is gyakorolható.

A bérlő azonnali hatállyal felmondhatja a szerződést, ha a bérbeadó megszegi a kellékszavatossági, illetőleg a jogszavatossági kötelezettségét. A bérbeadó azonnali hatályú felmondási jogát a bérlő súlyos szerződésszegő magatartása alapozhatja meg. Ilyennek minősül pl., ha a bérlő a bérleti díjhátralékát felszólítás és figyelmeztetés ellenére sem fizeti meg a kitűzött idő alatt, illetőleg ha a bérlő a dolgot a felszólítás ellenére továbbra is rendeltetésellenesen vagy szerződésellenes használatra, súlyosan veszélyeztetve ezzel a dolog állagát.

Mire figyeljünk szerződéskötéskor?

A lakásbérleti szerződés, mint azt a megnevezése is sugallja lakóingatlan bérbeadására irányul. Két fél között jön létre, a bérbeadó és a bérbevevő között kötött meg a lakásbérletre irányuló kötelezettségvállalás. A szerződésben az ingatlan legtöbb alapvető adatát fel kell tüntetni, mint például az utca és házszámot, a lakóterületet és lehetőség szerint a helyrajzi számot is.

A lakásbérleti szerződés megkötésével párhuzamosan készítsünk esz-közleltárt, amiben rögzítésre kerülhetnek a lakás bútorai és gépállománya. A szerződésen tüntessük fel a víz, villany és egyéb közüzemi óráállások kezdő pontját, hogy megelőzzük az elszámolási vitákat. A szerződésben kell kikötni a bérleti díj és a kaució mértékét is, utóbbi összeg rendeltetésszerű használat esetén visszajár a bérletnek a távozáskor, amennyiben a felmondás a hűségidőn túl történik. Amennyiben a bérbeadó a hűségidőszak alatt felmondja a szerződést, úgy a kaució visszatérítése mellett a kaució összegének megfelelő bánatpénzt fizet a bérbevevőnek, amennyiben a szerződésben ezen esetről másként nem rendelkezünk.

A bérleti szerződésben kiköthetjük, hogy pontosan mekkora késedelmet engedélyezünk a bérbevevő fizetési kötelezettségeire, valamint hogy az egyes karbantartási feladatok kinek a pénztárcáját terheljék. Kiköthetjük, hogy a bérbevevő

tartósan csak és kizárólag a saját rokonságát láthatja vendégül, illetve hogy a bérleményt további albérletbe nem adhatja.

A felmondási idő a hűségidő alatt és azt követően is kötelező érvényű. A lakásbérleti szerződés magánokiratnak minősül, ezért minden esetben két hitelesítő tanú aláírása szükséges hozzá. A lakást terhelő közös költség és egyéb rezszi elemek terhe általában a bérbevevőre hárulnak, azonban azokat a bérbeadónak kell teljesítenie. Ez a gyakorlatban úgy működik, hogy a bérbeadó a befizetett közös költség nyugtáit bemutatja a bérletnek, aki annak ellenértékét a bérbeadónak utólagosan a bérleti díj fizetési ciklusával párhuzamosan megtéríti.

Mikor kötelező az ügyvédi (közjegyzői) közreműködés?

Az ingatlan-nyilvántartásról szóló 1997. évi CXLI. tv. meghatározza, hogy a belföldön kiállított okiratoknak milyen kellékekkel kell bíniuk ahhoz, hogy az ingatlan-nyilvántartási bejegyzés alapjául szolgálhassanak. Az alábbiakban az ügyvédi (közjegyzői) közreműködéssel kapcsolatos idézetek olvashatóak.

- A tulajdonjog, hasznélvezeti jog, a használat joga, szolgalmi jog, vételi jog, jelzálogjog (önálló jelzálogjog) keletkezésére, módosulására, illetve megszűnésére

vonatkozó bejegyzésnek közokirat, ügyvéd által ellenjegyzett magánokirat alapján van helye. Ellenjegyzésként a jogtanácsos ellenjegyzését is el kell fogadni, ha a szerződő felek valamelyike jogtanácsos által képviselt szervezet. Nem alkalmas bejegyzésre az olyan okirat, amelyen a készítő és ellenjegyző ügyvéd, illetőleg a közokiratba foglaló közjegyző szerződő félként van; feltüntetve."

- Az ellenjegyzéssel ellátott magánokirat bejegyzés alapjául akkor fogadható el, ha az tartalmazza az ellenjegyző személy nevét, aláírását, irodájának székhelyét, az ellenjegyzés időpontját és az "ellenjegyzem" megjelölést. Az ügyvéd által teljesített ellenjegyzés érvényességének további feltétele a szárazbélyegző lenyomata."
- A belföldön kiállított magánokirat bejegyzés alapjául csak akkor szolgálhat, ha kiténik belőle a keltezés helye és ideje, továbbá, ha:
 - a nyilatkozattevő az okiratot saját kezűleg írta és aláírta, vagy
 - két, az okiraton névvel és lakcímmel megnevezett tanú aláírásával igazolja, hogy a nyilatkozattevő a nem általa írt okiratot előttük írta alá, vagy aláírását előttük saját kezű aláírásának ismerte el, vagy
 - az okiratot a közjegyző készítette, vagy
 - az okiratot ügyvéd ellenjegyzéssel látta el..."

Mikor ajánlott az ügyvédi közreműködés?

Napjaink ingatlanviszonyaira tekintettel mindenképpen javasoltak az alábbiak:

- tulajdoni lap "sajátkezű" vagy a jogi képviselő általi beszerzése (A tulajdoni lapok 2002. februártól kezdődő technikai védelme ellenére is);
- a tulajdoni lap értelmezése, a bejegyzett és "széljegyzett" tények és jogok feltárása;
- az elintézetlen beadványok (ún.: széljegyek) mögött található okiratok vizsgálata, abból a szempontból, hogy azok alkalmasak-e a kívánt joghatás (cél) elérésére;
- a tervezett szerződéses pontok – különös tekintettel a biztosítékok rendszerének kialakítására – folyamatos egyeztetése.

Bérelhet-e lakást Magyarországon egy külföldi?

Igen, külföldi ugyanolyan feltételekkel bérelhet ingatlant, mint egy magyar állampolgár.

Vásárolhat-e ingatlant egy külföldi Magyarországon?

Főszabály szerint külföldi magánszemélyek ingatlan tulajdonjogát - az öröklés és az uniós állampolgárokra vonatkozó szabályok kivételével - az ingatlan fekvése szerint illetékes fővárosi, illetőleg megyei közigazgatási hivatal vezetőjének engedélyével szerezhetik meg. A hivatal vezetője csak akkor engedélyezheti a külföldi ingatlanszerzését, ha az önkormányzati, vagy egyéb közérdeket nem sért. Az ingatlanszerzés engedélyezése irányuló eljárás kérelemre indul, ajánlatos áttekinteni a beadvány szükségszerű tartalmi kellékeit és megkívánt mellékleteit. Különös jelentősége van ennek már csak azért is, mivel az eljáró hatóság a kérelem alapján tudja mérlegelni, hogy a külföldi ingatlanszerzése sérti-e a közérdeket, vagy az ingatlan fekvése szerinti önkormányzat érdekeit. Az engedély megszerzésére irányuló kérelemhez mindenkor csatolni kell a külföldi honosságát igazoló közokiratot (útlevél, vagy személyi igazolvány), az ingatlanszerzésre irányuló szerződés egy (eredeti, vagy hitelesített másolat) példányát, valamint három hónapnál nem régebbi tulajdoni lap másolatát. Az engedélyezési eljárás illetékét, 50.000 forintot a kérelem benyújtásával egyidejűleg - illetékbélyegben - kell leróni. A kérelemnek nincs külön formanyomtatványa, és erre vonatkozóan a jogszabályok sem állapítottak meg speciális formai és tartalmi követelményeket. A tényállás tisztázása érdekében célszerű a kérelemben feltüntetni, hogy a

külföldi rendelkezik-e már Magyarországon ingatlannal, a most megszerzendő ingatlant milyen célra kívánja használni, évente mennyi időt szándékozik az ingatlanban tölteni, van-e esetleges magyarországi kötődése, bármely országban folyamatban van-e ellene büntető-eljárás.

Hogy kell lakcímet, tartózkodási helyet létesíteni?

A polgár beköltözés vagy kiköltözés után három munkanapon belül köteles lakóhelyének címét az új lakóhelye szerint illetékes jegyzőnél bejelenteni. Bejelentéskor a jogszabályban meghatározott iratokat köteles bemutatni, illetve leadni. A bejelentést Lakcímjelentő-lap kitöltésével kell teljesíteni.

Mi a lakóhely?

Annak a lakásnak a címe, amelyben a polgár él. Lakcímbelejelentés szempontjából lakásnak tekintendő az az egy vagy több lakóhelyiségből álló épület vagy épületrész, amelyet a polgár otthonául használ, továbbá – a külföldön élő magyar és nem magyar állampolgárok kivételével – az a helyiség, ahol valaki szükségből lakik, vagy – amennyiben más lakása nincs – megszáll.

Milyen típusai vannak a lakcímnek?

- Lakóhely cím (korábbi elnevezése: állandó cím);
- tartózkodási hely cím (korábbi elnevezése: ideiglenes cím).

Hol és hogyan lehet a lakcímet bejelenteni?

- Lakóhely létesítése/változása/megszűnése esetén a lakóhely szerinti polgármesteri hivatal;
- tartózkodási hely létesítése/megszűnése/megújítása esetén a tartózkodási hely szerinti polgármesteri hivatal (továbbá: tartózkodási hely megszűnése – újabb tartózkodási hely bejelentése nélkül – esetén a lakóhely szerinti polgármesteri hivatal is);
- a külföldön élő, nyilvántartásba felvett magyar állampolgárok magyarországi tartózkodási helye esetén a tartózkodási hely szerinti polgármesteri hivatal;
- ideiglenes (három hónapon túli) külföldön tartózkodás bejelentése/megszűnése és a külföldi letelepedés esetén a lakóhely szerinti polgármesteri hivatal vagy a külföldi külképviselet.

A lakcímbjelentés módja: lakcímbjelentő lapon:

- személyesen;
- kiskorú gyermek és cselekvőképességet kizáró gondnokság alá helyezett személy esetén szülője, gondnoka (törvényes képviselője) által;
- meghatalmazott útján.

Hol kapok lakcímbjelentő lapot?

A lakcímbjelentő lap ingyenesen beszerezhető az okmányirodában, melyet a bejelentkezőnek és a szállásadónak is saját kezűleg alá kell írnia. A bejelentkező tekintetében szállásadó:

- a magánszemély tulajdonában lévő lakás tulajdonosa vagy haszonélvezője;
- az általa bérelt lakásra nézve a bérlő;
- a munkásszállásra, a felvonulási lakóépületbe vagy a munkáltató zárt területén belül szolgálati lakásra nézve a munkáltató;
- a hajléktalanszállásra nézve a szálláshely fenntartója, illetve annak megbízottja;
- a kereskedelmi szálláshelyre nézve (pl.: szálloda, üdülőház, fizetővendég szálláshely stb.) annak vezetője;
- a csecsemőotthonra, más egészségügyi intézményre, diákotthonra, kollégiumra, bentlakásos szociális intézményre nézve annak vezetője (gondnoka).

Az elkészült lakcímbjelentő lapot postai úton vagy személyesen veheti át a kérelmező.

Mi kell a lakóhely létesítéséhez, változtatásához?

Az ügyintézéshez szükséges:

- kitöltött lakcímbjelentő lap;
- a bejelentkező személyazonosító igazolványa, ennek hiányában a személyazonosság igazolására alkalmas más érvényes okmánya (útlevél, kártyaformátumú vezetői engedély, kiskorú esetén születési anyakönyvi kivonat);
- a bejelentkező személyi azonosítóról és a lakcímről szóló hatósági igazolványa (ennek minősül a jelenlegi „lakcímbjelentő”, illetve a korábbi „személyazonosító jelről kiadott hatósági bizonyítvány”, „személyi lap” vagy „személyi számról kiadott igazolás”);
- tulajdonjogot igazoló okirat;
- magántulajdonú ingatlan esetén pl.: adásvételi szerződés, tulajdoni lap, használatbavételi engedély;
- önkormányzati tulajdonú ingatlan esetén bérleti szerződés.

Az eljárás illetékmentes.

Hogyan kell a lakóhelyet, tartózkodási helyet megszüntetni?

Az ügyintézéshez szükséges:

- kitöltött lakcímbjelentő lap;
- az ügyfél személyazonosító igazolványa, ennek hiányában a személyazonosság igazolására alkalmas más érvényes okmánya (útlevél, kártyaformátumú vezetői engedély, kiskorú esetén születési anyakönyvi kivonat);
- az ügyfél személyi azonosítóról és a lakcímről szóló hatósági igazolványa (ennek minősül a jelenlegi „lakcímbjelentő”, illetve a korábbi „személyazonosító jelről kiadott hatósági bizonyítvány”, „személyi lap” vagy „személyi számról kiadott igazolás”).

Az eljárás illetékmentes.

Hogy tudja egy külföldi igazolni a magyarországi lakhatását?

- Magyarországon élő családtagja által tett – közjegyzői okiratba foglalt, a külföldi befogadását biztosító nyilatkozattal;
- magyarországi lakásbérleti jogviszonyt igazoló – lakásbérleti szerződéssel;
- magyarországi lakásának – tulajdonjogát igazoló okirattal;
- földhivatalhoz benyújtott ingatlan adásvételi szerződéssel, valamint az ingatlan szerzést engedélyező közigazgatási hivatal határozatának másolatával;
- kifizetett – kereskedelmi szálláshelyről szóló igazolással.

Kaphat-e lakásvásárlási hitelt nem magyar állampolgár?

Igen, az állampolgárookra vonatkozó kötelezettségeken felül a következő dokumentumok csatolásával:

- hatósági engedély a magyarországi ingatlan megvásárlásához;
- kivonat az állampolgárság szerinti ország hitelinformációs rendszeréből.

Ki köteles a lakcímét bejelenteni?

- A Magyar Köztársaság területén élő magyar állampolgárok, a bevándorolt és a letelepedett jogállású, valamint a menekültként elismert személyek;
- a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek, ha a szabad mozgás és a 3 hónapot meghaladó tartózkodási jogukat a Magyar Köztársaság területén gyakorolják. Az első lakóhelyet az idegenrendészeti hatóságnál jelentik be.

III. 5. Magyar állampolgárság megszerzése

Hogyan lehet magyar állampolgárságot szerezni?

Amennyiben valaki soha nem volt magyar állampolgár, úgynevezett honosítási eljárás során szerezheti meg az állampolgárságot. Amennyiben valamikor már rendelkezett magyar állampolgársággal, de azt elvesztette (pl. a békeszerződések területrendezése folytán; 1990. május 2-a után történt elbocsátás, illetve lemondás; valamint kettős állampolgárságot kizáró egyezmények következtében), ún. visszahonosítási eljárással szerezheti meg újra azt. Az eljárás az állampolgárságot megszerzni kívánó személy kérelmére indul, és általában több mint egy évet vesz igénybe. A külföldi szülők Magyarországon született gyerekei nem lesznek automatikusan magyar állampolgárok. A magyar állampolgárság megszerzésének nem feltétele a külföldi állampolgárságról való lemondás, azonban egyes országokban a más, így a magyar állam állampolgárságának megszerzése eredményezheti az eredeti állampolgárság elvesztését.

Hol nyújthatja be a magyar állampolgárság meg/visszaszerzése iránti kérelmet?

A honosítási és visszahonosítási kérelmet személyesen, a lakóhely szerint illetékes polgármesteri hivatal anyakönyvvezetőjénél lehet benyújtani az erre rendszeresített kérelemnyomtatványon. A nyomtatvány letölthető a Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal honlapjáról is (www.irmbah.hu). A kérelmet ebben az esetben is az anyakönyvvezetőnél kell benyújtani. A honosítási/visszahonosítási kérelem, valamint az ezekhez csatolható névmódosítási kérelem illetékmentes.

Milyen feltételei vannak a kérelem benyújtásának?

- Amennyiben a kérelmet benyújtó a kérelem benyújtását megelőzően meghatározott (ld. alább) ideig bevándoroltként, menekültként, letelepedettként Magyarországon tartózkodott. Illetve, ha a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek beutazásáról és tartózkodásáról szóló törvényben meghatározottak szerint a szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogát Magyarországon gyakorolja és bejelentési kötelezettségének eleget tett. Az időtartam számítása az említett engedélyek elnyerését követő lakcímbeljelentéssel kezdődik;
- Büntetlen előéletű és ellene a magyar bíróság előtt büntető-eljárás nincs folyamatban;
- Magyarországi lakása és megélhetése biztosított;
- Igazolja, hogy alkotmányos alapismeretekből magyar nyelven eredményes vizsgát tett, vagy ez alól a törvény alapján mentesül;
- Honosítása a Magyar Köztársaság érdekeit nem sérti.

A szükséges feltételek fennállása esetén mennyi ideig kell Magyarországon élni ahhoz, hogy kérelmét benyújthassa?

Nyolcévi folyamatos magyarországi ittlakás esetén honosítását kérheti az, aki kedvezményes honosításra nem jogosult.

Ötévi folyamatos magyarországi ittlakás esetén kedvezményes honosítást kérhet az, aki:

- Magyarországon született;
- kiskorúsága idején már letelepedett, vagy bevándorolt Magyarországra;
- hontalan.

Háromévi folyamatos magyarországi ittlakás esetén kedvezményes honosítást kérhet az, aki:

- magyar állampolgárral legalább három éve érvényes házasságban él, vagy házassága a házastárs halálával szűnt meg;
- kiskorú gyermeke magyar állampolgár;
- magyar állampolgár fogadta örökbe;
- magyar hatóság menekültként elismerte.

Az ittlakás időtartamára való tekintet nélkül kérheti honosítását az, aki magát magyar nemzetiségűnek vallja és felmenője magyar állampolgár volt, vagy aki visszahonosítását kéri.

Magyar állampolgár által örökbefogadott kiskorú honosítását az örökbefogadó a gyermek lakóhelyétől függetlenül kérheti.

Milyen iratokat kell a kérelméhez csatolni?

- Nagykorú kérelmező saját kézzel írt önéletrajzát;
- a nagykorú és a 14. életévét betöltött kérelmező arcfényképét;
- a nagykorú és a 14. életévét betöltött kérelmező személyazonosító igazolványának kiadásához szükséges adatlapját (anyakönyvvezető adja) és arcfényképét;
- a hazai anyakönyvvezés kezdeményezéséhez szükséges adatlapokat (anyakönyvvezető adja);
- a születési anyakönyvi kivonatot, és családi állapotot igazoló okmányt, pl.: házassági, halotti anyakönyvi kivonat, jogerős bontóítéletet;

- magyar állampolgár által örökbefogadott gyermek esetében a magyar gyámhatóság jogerős határozatát;
- állampolgársági vizsgabizonyítványt, vagy a vizsga alóli mentesülést igazoló okiratot;
- a kérelem elbírálását elősegíti, ha csatolja a bevándorlását vagy letelepedését engedélyező, illetve a menekültkénti elismeréséről szóló határozatot, továbbá EGT tartózkodási engedélyének másolatát.

A kérelemhez eredeti anyakönyvi kivonatokat – beleértve a külföldi anyakönyvi kivonatokat is – kell csatolni. Az idegen nyelvű okiratokat – nemzetközi szerződés eltérő rendelkezése vagy viszonyossági gyakorlat hiányában – hiteles magyar nyelvű fordítással és diplomáciai felülhitelesítéssel, apostillelel ellátva kell csatolni. A diplomáciai felülhitelesítés a származási országban lévő magyar külképviseleten, vagy amennyiben az okiratot Magyarországra delegált külföldi képviseleten állították ki, úgy a Külügyminisztérium Konzuli és Igazságügyi Együttműködési Főosztályán történik. Az eljárás díjköteles.

Mivel igazolható a magyarországi megélhetés?

A jövedelem típusától függően az adóhatóság (APEH) által kiállított jövedelemigazolással, nyugdíjigazolással, nyugdíjmegállapító határozattal, nyugdíjszelvényvel, munkáltató által kiállított jövedelemigazolással, befogadó nyilatkozattal és a befogadó jövedelemigazolásával, illetve bármilyen más, jövedelmet igazoló okirattal, amelyet a hatóság elfogad, lehet igazolni.

Mivel igazolható magyarországi lakás?

Az adásvételi szerződés másolatával, vagy tulajdoni lappal, lakásbérleti szerződéssel, kiegészítve a bérbeadó tulajdonjogát igazoló tulajdoni lappal, befogadó nyilatkozattal, kiegészítve a befogadó tulajdonjogát igazoló tulajdoni lappal.

Mivel valószínűsíthető a felmenők vagy a saját egykori magyar állampolgársága?

- Egykori állampolgársági okirattal (állampolgársági bizonyítvány, honosítási, visszahonosítási, elbocsátási okirat);
- állami születési, házassági, vagy halotti anyakönyvi kivonattal (Az anyakönyvi okmány lehet korabeli magyar hatóság által kiadott kivonat, de az anyakönyvi esemény – születés, házasságkötés, haláleset – helye szerint jelenleg illetékes állami hatóság által kiadott okmány is.);
- korabeli magyar katonakönyvvel, magyar útlevéllel, korabeli magyar személyazonosító igazolvánnyal;
- korabeli magyar lakcímbjelentővel, illetőségi bizonyítvánnyal, iskolai bizonyítvánnyal;
- 1895 előtti bejegyzésről szóló egyházi születési, házassági, vagy halotti anyakönyvi kivonattal.

Mit kell tudnia az alkotmányos alapismeretek vizsgáról?

A vizsgára az állandó, bejelentett lakóhelye szerint illetékes megyei, fővárosi közigazgatási hivatalban kell jelentkezni.

A vizsga letétele alól mentesül:

- a cselekvőképtelen, illetve korlátozottan cselekvőképes személy;
- aki magyar tannyelvű nevelési-oktatási vagy felsőoktatási intézményben végzettséget szerzett, és a kérelem benyújtásakor csatolja a végzettséget tanúsító bizonyítvány, illetve oklevél/diploma közjegyző, vagy a kibocsátó intézmény által hitelesített másolatát;
- a kérelem benyújtásakor 65. életévét betöltötte;
- igazolja, hogy egészségi állapotának tartós és visszafordíthatatlan romlása miatt képtelen a vizsga letételére, és a kérelem benyújtásakor csatolja az erről szóló, a betegség jellege szerint illetékes szakintézmény igazolását.

Mikor kérhető a névmódosítás és mit kell ehhez benyújtani?

A honosítási vagy visszahonosítási kérelem benyújtásakor kémi lehet, hogy a kérelmező saját vagy felmenője egykori magyar családi nevét viselhesse, többtagú családi nevéből egy vagy több tag, valamint a nemre utaló végződés vagy névelem elhagyását, családi nevének magyarra fordítását. A névmódosítási kérelmet okirattal – felmenő állami anyakönyvi kivonatával, felmenő egykori állampolgársági okiratával vagy bizonyítványával, névváltoztatási okiratával, egykori magyar útlevéllel, korabeli lakcímbjelentővel, vagy illetőségi bizonyítvánnyal, stb. – vagy szakvéleménnyel kell alátámasztani.

Mikor válik valaki magyar állampolgárrá?

Az igazságügyi és rendészeti miniszter a honosítási kérelmeket a beérkezéstől számított egy éven belül, a visszahonosítási kérelmeket fél éven belül terjeszti a köztársasági elnökhöz. A magyar állampolgárság megszerzéséről a köztársasági elnök honosítási, illetőleg visszahonosítási okiratot ad ki. Ezt követően a kérelmezőnek állampolgársági esküt vagy fogadalmat kell tennie, melyre a lakóhely szerint illetékes polgármester küldi meg a felhívást. A magyar állampolgárságot a kérelmező az eskü vagy a fogadalom letételének napjával szerzi meg. Az állampolgársági esküt vagy fogadalmat a felhívástól számított két hónapon belül kell letenni. Az eskütételi határidőt, indokolt esetben, kérelemre az igazságügyi és rendészeti miniszter meghosszabbíthatja. Amennyiben az eskü vagy fogadalom letételére egy éven belül nem kerül sor, a honosítási, visszahonosítási okirat hatályát veszti. A magyar állampolgárság visszavonható attól a személytől, aki magyar állampolgárságát a jogszabályok megszegésével, így különösen valótlan adatok közlésével, illetve adatok vagy tények elhallgatásával a hatóságot félrevezetve szerezte meg.

Forrás: www.irmbah.hu

III. 6. Juttatások, ellátások, szolgáltatások

A hazánkban élő külföldiek részére igénybe vehető ellátások, támogatások, ugyanúgy, ahogyan a magyar állampolgároknak járó ellátások, több nagy csoportba sorolhatóak. A teljesség igénye nélkül soroljuk fel és írjuk le a legfontosabbakat. Minden esetben feltüntetjük a jogszabályi helyet, hogy akit mélyebben érint a téma, pontosan utána tudjon járni a kérdésnek.

Külföldinek járnak-e a szociális törvény alapján járó ellátások?

Az 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról a magyar állampolgárokon kívül kiterjed a bevándoroltakra, letelepedettekre, hontalanokra és a magyar hatóság által menekültként elismert személyekre. Ezen kívül a törvény hatálya kiterjed még a 2007. évi I. törvény szerint három hónapot meghaladóan itt tartózkodó személyekre, amennyiben lakcímüket bejelentették, és az igénylés időpontjában Magyarországon élnek. (bővebben: 1997. évi III. tv. 3. §)

Fontos tudni, hogy bizonyos ellátások folyósítása esetén a jegyzőnek kötelező értesíteni a területileg illetékes idegenrendészeti hatóságot. (bővebben: 1997. évi III. tv. 19. § (2))

Azoknak a külföldieknek tehát, akikre nem terjed ki a szociális törvény, nem járnak az e törvényben meghatározott ellátások. Ebbe a körbe tartoznak például a befogadottak, vagy a harmadik országbeli állampolgárok, akik valamilyen tartózkodási engedéllyel élnek Magyarországon.

Melyek a szociális törvény alapján járó ellátások?

A szociális törvény meghatároz pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó ellátásokat, ezen belül pedig alap-és szakellátást. Felsorolás szintjén ezek az ellátások a következők:

I. Pénzbeli ellátások

- Időskorúak járadéka;
- Rendelkezésre állási támogatás;
- Rendszeres szociális segély – Aktív korúak ellátása;
- Ápolási díj;
- Lakásfenntartási támogatás;
- Átmeneti segély;
- Temetési segély.

II. Természetben nyújtott ellátások

- Egyes pénzbeli támogatások, amelyek természetben is nyújthatóak;
- Köztemetés;
- Közgyógyellátás;
- Egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság;
- Adósságkezelési szolgáltatás;
- Energiafelhasználási támogatás.

III. Személyes gondoskodást nyújtó ellátások

- I. Szociális alapszolgáltatások:
- a falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás;
 - az étkeztetés;
 - a házi segítségnyújtás;
 - a családsegítés;
 - a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás;
 - a közösségi ellátások;
 - a támogató szolgáltatás;
 - az utcai szociális munka;
 - a nappali ellátás.

2. A személyes gondoskodás keretébe tartozó szakosított ellátások:

- az ápolást, gondozást nyújtó intézmény;
- a rehabilitációs intézmény;
- a lakóotthon (tartós bentlakásos intézmény);
- az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény (bentlakásos intézmény);
- az egyéb speciális szociális intézmény.

Melyek a családtámogatási ellátások és külföldiek igényelhetik-e?

1998. évi LXXXIV. Tv. hatálya:

„2. § E törvény hatálya kiterjed – amennyiben nemzetközi szerződés eltérően nem rendelkezik – a Magyar Köztársaság területén élő

- magyar állampolgárra;
- bevándorolt vagy letelepedett jogállású, továbbá a magyar hatóság által menekültként, illetve hontalanként elismert személyekre;
- a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek beutazásáról és tartózkodásáról szóló törvény (a továbbiakban: Szmvt.) szerint a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyre, amennyiben az ellátás igénylésének időpontjában az Szmvt.-ben meghatározottak szerint a szabad mozgás és a három hónapot meghaladó tartózkodási jogát a Magyar Köztársaság területén gyakorolja, és a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló törvény szerint bejelentett lakóhellyel rendelkezik,

Ezek az ellátások:

1. Családi pótlék (1998. évi LXXXIV. Tv. 11. §)
2. Gyermekgondozási segély (Gyes) (1998. évi LXXXIV. Tv. 26. §)
3. Gyermekevelési támogatás (Gyet) (1998. évi LXXXIV. Tv. 26. §)
4. Anyasági támogatás (1998. évi LXXXIV. Tv. 31. §)

Melyek a pénzbeli társadalombiztosítási ellátások és külföldiek igényelhetik-e?

Az 1997. évi LXXXIII. törvény a kötelező egészségbiztosítási ellátásról szabályozza a pénzbeli társadalombiztosítási ellátásokat. Az ellátásokhoz való hozzáférés attól függ, keletkezett-e, és mennyi időre járulékfizetésen alapuló társadalombiztosítási jogviszonya az ellátást igénylőnek, a tartózkodás jogcíme nem tér ki. Ezek az ellátások:

1. Terhességi gyermekágyi segély (Tgyás) (1997. évi LXXXIII. Tv. 42§)
2. Gyermekgondozási díj (Gyed) (1997. évi LXXXIII. Tv. 42/D§)
3. Táppénz (1997. évi LXXXIII. Tv. 48§)

Részesülnek-e a külföldiek a munkanélküliek álláskereső támogatásában, keresetpótló juttatásokban?

1991. évi IV. tv. A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról:

„2. § (1) A foglalkoztatás elősegítése és az álláskereső támogatása során az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. E rendelkezés nem zárja ki azt, hogy a munkaerőpiacon hátrányos helyzetben levőket többletjogosultságok illessék meg.

(2) A menekültként, oltalmazottként vagy menedékesként elismert, továbbá a bevándorolt vagy letelepedett jogállású, valamint a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyeket az e törvény és végrehajtási szabályai által tartalmazott jogokat és kötelezettségeket illetően a magyar állampolgárral azonos jogok és kötelezettségek illetik meg és terhelik. Törvény, valamint kormányrendelet e szabálytól a külön törvény szerint a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személy (a továbbiakban: a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személy) tekintetében eltérő szabályokat alapíthat meg.”

Ezek az ellátások:

1. Álláskeresők járadéka
2. Képzések, szolgáltatások
3. Álláskeresők segélye
4. Keresetpótló juttatás

Melyek azok a támogatások, amelyek a magánzálláson élő menekülteknek, menedékeseknek és oltalmazottaknak járnak?

(2007. évi LXXX tv. és a végrehajtásról szóló 301/2007. (XI.9.) Korm. Rend.) alapján. A rendeletben foglaltak értelmében a menekültek és az oltalmazottak ugyanazokra az ellátásokra és támogatásokra jogosultak. A továbbiakban az egyszerűség kedvéért menekültről beszélünk, de ide értjük az oltalmazottakat is.

A felsorolt ellátások és támogatások mindegyike rászorultság vizsgálatát követően nyújtható, ezért minden egyes ellátás/támogatás megítélése iránti kérelemhez csatolni kell az ügyfél által kitöltött vagyoni- és jövedelemnyilatkozatot. Ezek az ellátások:

1. egészségügyi ellátás
2. oktatási-nevelési költségek, valamint a tankötelezettség teljesítésével kapcsolatos költségek megtérítése
3. beiskolázási támogatás
4. etelepedéshez nyújtott egyszeri támogatás
5. okmányok fordítási költségeinek megtérítése
6. az ország végleges elhagyásának támogatása
7. ingyenes magyar nyelvoktatás
8. rendszeres létfenntartási támogatás
9. lakhatási támogatás
10. lakáscélú támogatás

Mikor tekinthető a menekült/oltalmazott rászorultnak?

Rászorultság: a menekült/oltalmazott az ellátásokra/támogatásokra akkor tekinthető rászorultnak, ha nem rendelkezik Magyarországon rendelkezésre álló, megélhetését biztosító vagyonnal, továbbá a saját és vele közös háztartásban élő házastársa és egyenesági rokona összes jövedelmének figyelembevételével számított egy főre jutó havi jövedelme nem haladja meg az országos havi nettó átlagkereset Központi Statisztikai Hivatal éves tájékoztatójában közölt mértéket. Ez 2008-ban: 110.900,-Ft/fő/hó.

(forrás: www.irmbah.hu)

Mikor jogosult a menekült az egészségügyi ellátásra?

(Rendelet 44. §) Amennyiben a menekült/oltalmazott nem áll társadalombiztosítási jogviszonyban, az elismerésről szóló határozat keltétől számított két évig jogosult az egészségügyi ellátásra a Rendelet 26-28. §-iban foglaltak értelmében.

A fenti esetben a menekültek/oltalmazottak az elismerését kérő személyekkel azonos egészségügyi szolgáltatásokat vehetik igénybe térítésmentesen.

Mi a letelepedéshez nyújtott egyszeri támogatás?

(Rendelet 47. §) A befogadó állomáson tartózkodó menekült/oltalmazott a befogadó állomás végleges elhagyását megelőzően, illetve az állomás elhagyását követő hat hónapon belül nyújthatja be a menekültügyi hatósághoz a kérelmét, a magánzálláson tartózkodó menekült/oltalmazott az elismerésről szóló határozat jogerőre emelkedésétől számított hat hónapon belül nyújthatja be a menekültügyi hatósághoz a kérelmet, ebben az esetben a jegyző folyósítja a támogatást. A támogatást a menekültügyi hatóság állapítja meg, mértéke személyenként az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összege hat-szorosának megfelelő összeg, mely 2008-ban 171.000,-Ft. Célja, hogy a menekültek önálló életkezdését, lakhatásuk kialakítását támogassa.

Mely okmányok fordítását támogatja a Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal?

(Rendelet 49. §) A menekültügyi hatóság a menekült/oltalmazott kérelmére, társadalmi beilleszkedésének elősegítése céljából a menekültként/oltalmazottként történő elismerést megelőzően keletkezett dokumentumok (különösen a születési és házassági anyakönyvi kivonat, az iskolai végzettséget, illetve szakképesítést igazoló okiratok) magyar nyelvre történő fordításának költségét átvállalja.

A kérelmet a menekültügyi hatósághoz kell benyújtani, melyhez csatolni kell az azt alátámasztó okiratokat (pl. tanulmányok folytatásához/megkezdéséhez szükséges iskolai végzettségről szóló, vagy munkavégzéshez szükséges szakképesítésről szóló igazolást).

Amennyiben a menekültügyi hatóság a benyújtott okiratok fordítási költségeinek megtérítéséről döntött, a szolgáltató az érintettnek (az erről szóló döntés bemutatása esetén) térítésmentesen elvégzi a fordítást, a fordítás költségét a menekültügyi hatóság téríti meg a szolgáltató részére.

Mit jelent az ország végleges elhagyásának támogatása?

(Rendelet 50. §) A menekültügyi hatóság a menekült/oltalmazott kérelmére a hazatelepülése vagy harmadik országba történő végleges távozása esetén az érintett ország külképviselete által kiállított igazolás alapján az igazolásban megjelölt célállomásig egy alkalommal érvényes menetjegyet (repülőjegyet) biztosít, továbbá az utazással összefüggő igazolt költséget egy alkalommal részben vagy egészben megtérítheti. A kérelmet a menekültügyi hatósághoz kell benyújtani.

Meddig lehet díjmentes magyar nyelvi képzésen részt venni?

(Rendelet 51. §) A menekültnek/oltalmazottnak az elismeréstől számított 24 hónapon belül a menekültügyi hatóság által megjelölt intézményben szervezett 520 órás alap-, illetve középfokú magyar nyelvi oktatáson való részvétele díjmentes, ha a tanulmányait az intézmény által meghatározott feltételek szerint, folyamatosan végzi, illetve a vizsgakövetelményeknek eleget tesz. A kérelmet a menekültügyi hatósághoz kell benyújtani.

Melyek a rendszeres létfenn-tartási támogatás folyósításának a szabályai?

(Rendelet 52. §) A menekült/oltalmazott kérelmére, az elismerésről szóló jogerős határozat keltétől számított, legfeljebb négy évig, a befogadó állomás végleges elhagyását követően részesülhet a támogatásban.

A támogatás a nagykorú menekült/oltalmazottat az elismerésről szóló jogerős határozat keltétől számított két évig akkor illeti meg, ha a Rendelet 51. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint magyar nyelvi oktatásban vesz részt.

Nem feltétele a támogatás folyósításának a magyar nyelvi oktatásban való részvétel:

1. ha a menekült/oltalmazott a hatodik életévét még nem töltötte be;
2. ha a menekült/oltalmazott a hatvanadik életévét már betöltötte;
3. szakorvos igazolásával bizonyítja, hogy a magyar nyelv elsajátítása tőle egészségi állapota miatt nem várható el.

A támogatás a nagykorú menekült/oltalmazottat az elismerésről szóló jogerős határozat keltétől számított harmadik és negyedik évben akkor illeti meg:

- ha igazolja, hogy elhelyezkedése érdekében a támogatás folyósításának ideje alatt legalább egy évig az illetékes munkaügyi központtal folyamatosan együttműködött, vagy
- ha a menekült/oltalmazott a hatvanadik életévét már betöltötte, vagy
- ha szakorvos igazolásával bizonyítja, hogy a munkaügyi központtal való együttműködés egészségi állapota miatt nem várható el.

Amennyiben a menekült/oltalmazott a hatodik életévét még nem töltötte be, a támogatás a részére négy évig kerül megállapításra, azonban a hatodik életév betöltését követően a tankötelezettsége teljesítését igazolnia kell.

A támogatás mértéke az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összege, mely 2009-ben 28.500,- Ft/fő. A támogatást a jegyző havonta (minden hónap 15. napjáig) folyósítja.

Melyek a lakhatási támogatás igénylésének szabályai?

(Rendelet 54. §) A menekült/oltalmazott lakhatási támogatás iránti kérelmet terjeszthet elő a lakó- vagy tartózkodási helye szerint illetékes jegyzőnél, aki (a menekültügyi hatóság előzetes jóváhagyásával) dönt a támogatás megítéléséről, és azt havonta folyósítja.

A támogatás hat hónapra állapítható meg, mely kérelemre négy éven belül legfeljebb további három alkalommal alkalmanként hat hónapos időtartamra állapítható meg. A támogatás igénylésekor igazolni kell, hogy a menekült/oltalmazott a lakásbérleti vagy albérleti díj, illetve a szállásköltség támogatáson felüli részére fedezettel rendelkezik. A támogatás igénybevételére egyazon lakásban együtt élő menekültek közül csak az egyik jogosult. A támogatás csak érvényes bérleti, albérleti szerződés vagy befogadó nyilatkozat alapján, a bérleti, albérleti díj vagy szállásköltség összegéről kiállított számla ellenében folyósítható.

A támogatás összege:

1. egy személy vagy kiskorú gyermeket nem nevelő igénylő esetén az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összege (ez 2008-ban 28.500,-Ft);
2. igénylő háztartásában nevelt legalább egy kiskorú gyermek esetén az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének legfeljebb kétszerese (ez 2008-ban 57.000,-Ft);
3. igénylő háztartásában nevelt legalább három kiskorú gyermek esetén az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének legfeljebb háromszorososa (ez 2008-ban 85.500,-Ft);
4. a támogatást úgy kell megállapítani, hogy annak összege a bérleti, albérleti díj vagy szállásköltség 100%-át nem haladhatja meg.

Mit jelent a lakáscélú támogatás?

(Rendelet 55-58. §) A támogatás iránti kérelem a menekült elismerésről szóló jogerős határozat keltétől számított tíz éven belül egy alkalommal nyújtható be az ingatlan fekvése szerint illetékes jegyzőnél. A támogatás formája kamatmentes kölcsön, mely az első lakás, családi ház, építési telek vásárlására, vagy ilyen lakás, családi ház építésére, illetve saját tulajdonú lakás, családi ház első alkalommal történő felújítására, bővítésére használható fel. A támogatásról – a jegyző javaslata alapján – a menekültügyi hatóság dönt.

A támogatás összege a menekült/oltalmazottal egy háztartásban életvitelszerűen együtt lakó közeli hozzátartozók számától függően 600 ezer forinttól 1 millió 500 ezer forintig terjedhet. A támogatás formája kamatmentes kölcsön, mely 1-15 évi időtartamra nyújtható.

IV. Szervezetek

ATKA Alkalmazott Társadalomtudományi Kutatások Intézete Közhasznú Alapítvány

Az Intézet társadalomtudományi és humántudományi kutatások tervezésével, végrehajtásával és a tapasztalatok hasznosításával és konferenciaszervezéssel foglalkozik.

<http://atka.bizport.hu> 06 20 925 6638

Anthropolis Egyesület

Az Egyesület fiatal kulturális antropológusok autonóm társasága, amely tudományos konferenciák és egyéb rendezvények szervezésével, társadalomtudományi, humán kutatások, fejlesztések folytatásával, antropológiai ismeretek terjesztésével, információszolgáltatással foglalkozik.

<http://www.anthropolis.hu> 06 1 302 3172

Alfavit Alapítvány

Az alapítvány célja az orosz és a magyar nyelv, kultúra megismertetése, terjesztése, az orosz nyelv tanítása, a nyelvtanulás ösztönzése, a magyar nyelv tanítása a Magyarországon letelepedett orosz anyanyelvűek részére, beilleszkedésük elősegítése.

<http://alfavithu.web.maxer.hu> 06 30 934 6528

Afrikáért Alapítvány

Alapítvány célja Afrikában oktatási, szociális és egészségügyi téren, Magyarországon tolerancia- és ismeretterjesztő előadások, kulturális programok formájában fejlesztési, segélyezési, társadalomformáló tevékenység végzése. Az Afrikáért Alapítvány a Kongói Demokratikus Köztársaságban és Etiópiában oktatási, szociális és egészségügyi téren végez tevékenységet.

<http://afrikaert.hu> 06 20 236 1434

Artemisszió Alapítvány

Az Alapítvány az interkulturális kommunikáció elméletének és gyakorlati alkalmazásának kutatása, terjesztése és felhasználása révén törekszik a különböző kulturális, etnikai és társadalmi csoportok közötti párbeszéd és közeledést erősíteni, a kölcsönös megértést elősegíteni.

<http://www.artemisszio.hu> 06 1 413 6517

Autonómia Alapítvány

Az Alapítvány célja a magyarországi civil társadalom fejlődésének elősegítése. Ezt elsősorban helyi civil kezdeményezések támogatásával kívánja elérni, szociális és egyéb szakemberek képzésével, pályázatok kiírásával, esettanulmányok készítésével és munkaerőpiaci, szociális és egyéb kutatások végrehajtásával.

<http://www.autonomia.hu> 06 1 237 6020

Amnesty International Magyarország

Az AI Magyarország kutatásokat végez, akciókat és kampányokat szervez, s segítségükkel igyekszik megelőzni és megakadályozni a fizikai és szellemi integritáshoz, a lelkiismeret és szólás szabadságához, valamint a diszkrimináció-mentes élethez való jogok súlyos megsértéseit.

<http://web.amnesty.hu> 06 1 321 4799

Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal (BÁH)

A BÁH Magyarország egységes migrációs hatósága. Hatáskörébe tartoznak az állampolgársággal, idegenrendszettel, menekültüggyel és migrációval és az ezekkel összefüggő nemzetközi kapcsolattartással kapcsolatos feladatok.

<http://www.bm-bah.hu> 06 1 463 9100

Campfilm Produkciós és Szolgáltatási Kft.

A Campfilm reklám, videóklip játékfilm és dokumentumfilm készítésével foglalkozik. Több migrációval kapcsolatos dokumentumfilmet és klipet készített a múltban.

<http://www.campfilm.eu> 06 20 992 2629

Cordélia Alapítvány

Az alapítvány célja, hogy pszichiátriai és pszicho-szociális segítséget nyújtson a Magyarországra érkező, a szervezett erőszak áldozataiként hazájukban kínzást, bántalmazást átélt menekülteknek. Tevékenységükhöz tartozik továbbá a menekültügyben dolgozó szakemberek képzése és ismeretterjesztő kampányok lebonyolítása a kínzással kapcsolatban.

<http://www.cordelia.hu> 06 1 349 1450

Demokratikus Jogok Fejlesztéséért Alapítvány (DemNet)

A DemNet célja a civil szervezetek fejlesztése, a társadalomban betöltött szerepük növelése, fenntarthatóságuk elősegítése. Ehhez a DemNet adományosztó és pályázati lebonyolító tevékenységén keresztül pénzügyi forrásokat biztosít civil szervezetek számára, valamint önálló projektjein keresztül segíti a civilszervezetek megerősödését.

<http://www.demnet.org.hu> 06 1 411 0410

Dél-Alföldi Regionális Társadalomtudományi Kutatási Egyesület (DARTKE)

A DARTKE tevékenységének fő iránya a Dél-Alföld etnikai és kulturális sokszínűségének, a kisebbségek helyzetének vizsgálata. Az egyesület elkötelezett a regionális fejlődés, a területi kiegyenlítődés elérése mellett, és ezen célok elérésének fontos eszközeként a civil társadalom, a civil szerveződések megerősítését látja.

<http://www.dartke.hu> 06 62 641 580

Emberi Jogi Információs és Dokumentációs Központ Alapítvány (INDOK)

Az INDOK alapvető feladatának tartja, hogy széles dokumentációs bázis létrehozásával, valamint konferenciák, képzések, szakmai és népszerűsítő programok szervezésével, kiadványok, így a negyedévente megjelenő Fundamentum emberi jogi folyóirat megjelenítésével segítse az emberi jogi kérdésekben való tájékozódást és a nemzetközi normáknak megfelelő szemlélet megerősödését.

<http://www.indok.hu> 06 1 372 2907

ENSZ Menekültügyi Főbiztossága (UNHCR)

Az ENSZ Menekültügyi szervezete a mandátumát az Egyesült Nemzetektől kapta, hogy vezesse és koordinálja a nemzetközi műveleteket a menekültek egész világra kiterjedő védelme és a menekült-probléma megoldása érdekében. A UNHCR elsődleges célja, hogy védelmezze és biztosítsa a menekültek jólétét és jogait.

<http://www.unhcr-budapest.org> 06 1 336 3060

Ediktum Alapítvány

Az alapítvány célja a hazánkban élő nem magyar állampolgárságú személyek társadalmi beilleszkedésnek elősegítése. Ennek érdekében felvilágosító és tájékoztató programokat szerveznek a helyi lakosság, illetve a bevándorlók számára, továbbá kiadványokat készítenek az alapvető állampolgári jogok témájában.

www.edictum.hu 06 1 333 4493

Egyenlő Bánásmód Hatóság (EBH)

A hatóság fő tevékenysége, hogy az egyenlő bánásmód követelményének megsértése esetén a jogaiban sértett fél kérelmére, vagy a törvényben meghatározott esetekben hivatalból lefolytatja a hatósági eljárást annak megállapítása érdekében, hogy történt-e hátrányos megkülönböztetés.

<http://www.egyenlobanasmod.hu> 06 1 336 7843

Határőrség Országos Parancsnoksága

A Határőrség migrációval kapcsolatos idegenrendészeti, határőrizeti, feladatokat lát el, továbbá emberkereskedelemmel, embercsempészettel összefüggő bűncselekményekben nyomoz.

<http://www.hatarorseg.gov.hu> 06 1 456 7100

HUMAN-NET Alapítvány

Az alapítvány azzal a céllal jött létre, hogy segítse a magasan kvalifikált emberek elhelyezkedését Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében. A munkaerő-piaci szolgáltatásokon túl az alapítvány működteti Nyíregyházán a Családsegítő Szolgálatot illetve a Roma Közösségi Házat.

<http://www.humannet.hu> 06 42 401 652

IOM – Nemzetközi Migrációs Szervezet

A migrációval foglalkozó nemzetközi kormányzati szervezetként az IOM főbb szolgáltatási területei: a kormányok közötti technikai együttműködés elősegítése, a migránsok egészségügyi ellátása, önkéntes hazatérő és reintegrációs programok, kampányok, tudományos kutatások valamint az illegális migráció megfékezésére és az emberkereskedelem visszaszorítására irányuló programok.

<http://www.iom.hu> 06 1 472 2500

ID Research Kutatási és Képzési Kft.

Az ID Research a humán kutatás, fejlesztés és képzés területén tevékenykedik. Hazai és nemzetközi tudományos programokat szervez, tudományos szaklapot és tudományos tanulmányokat összefoglaló köteteket ad ki.

<http://www.idresearch.hu> 06 72 522 624

International Language School Debrecen Nyelviskola (ILS)

Az ILS rendes nyelviskolai tevékenysége mellett magyar nyelvtanfolyamokat kínál külföldiek számára valamint támogatott idegennyelv-tanfolyamokat munkanélküliek számára. Több éve az ILS szolgáltatja a menedékkérők számára ingyenes nyelvtanfolyamokat.

<http://www.ilsdebrecen.hu> 06 52 788 644

Katolikus Karitás

A Katolikus Karitás egyházi jogi személyiségű közcélú humanitárius szervezet, amely korra, nemre, felekezeti hovatartozásra való tekintet nélkül segíti a rászorulókat szociális, egészségügyi intézmények fenntartása és különböző segélyprogramok, akciók útján.

www.caritas.org.hu 06 1 372 0910

Magyar Helsinki Bizottság

Tevékenységük két fő területe a menekülők és más nemzetközi egyezmények alapján oltalomra szoruló külföldiek jogainak védelme, továbbá a rendvédelmi szervek és az igazságszolgáltatás működésének nyomon követése. Megkülönböztetett figyelmet fordítanak a fogvatartottak helyzetére, a védelemhez való jog és a törvény előtti egyenlőség elvének tényleges érvényesülésére.

www.helsinki.hu 06 1 321 4323

Magyar Etióp Baráti Társaság

A Magyar-Etióp Baráti Társaság célja hogy Magyarország és Etiópia közötti társadalmi, kulturális, tudományos és sport kapcsolatok ápolása, a baráti kapcsolatok tovább fejlesztése, a kultúrák kölcsönös megismertetése.

www.etiopia.fw.hu

Magyar Iszlám Közösség

A szervezet a magyarországi muszlim közösség központja rendszeres kulturális, ismeretterjesztő és közösségi programokkal a muszlim és nem muszlim vallású érdeklődők számára is. Iszlám kulturális kiállítások, sajtótájékoztatók, kerekasztal-beszélgetések, könyvkiadás, zárandoklat és konferenciák szervezése mellett kül-és belföldi segélyakciókkal támogatják a rászorulókat.

www.magyariszlam.hu 06 20 272 9865

Magyar Ökumenikus Segélyszervezet

Magyar Ökumenikus segélyszervezet hazai szociális munkájának középpontjában azon egyének, illetve csoportok állnak, akiket nem képes elérni a szociális ellátórendszer, illetve akik számára a jelenlegi ellátórendszer nem nyújt megfelelő megoldást a sikeres társadalmi beilleszkedéshez.

www.segelyszervezet.hu 06 1 208 4932

Magyar Iskola

A Hungarian Language School magyarnyelv-iskola külföldieknek. Az ország egyetlen, csak a magyar mint idegen nyelv tanítására szakosodott nyelviskolája.

www.magyar-iskola.hu 06 1 266 2617

Mejok Magyar Emberi Jogvédő Központ Alapítvány

Az alapítvány budapesti ügyfélszolgálatával többféle jogsegély-szolgáltatást nyújt, elsősorban szociális ellátásokkal kapcsolatos, és kiskorúakat érintő ügyekben. Anonim jogi tanácsadással és közigazgatási eljárási képviselettel is foglalkoznak.

www.mejok.com 06 20 912 7162, 06 1 788 5110

Mahatma Gandhi Egyesület

A Mahatma Gandhi Emberi Jogi Egyesület 1992-ben alakult, közhasznú szervezet, melyet az ENSZ és az Afrikai Unió is elismer. Elsődleges céljuk a menekültek, menedékkérők védelme, valamint ehhez kapcsolódóan is egy toleráns társadalmi légkör kialakításában való aktív közreműködés.

www.gandhi.ini.hu 06 30 996 3567, 06 1 215 8301

Menedék-Migránsokat Segítő Egyesület

Az egyesület célja a Magyarországon élő bevándorlók, menedékkérők, menekültek és más külföldiek társadalmi beilleszkedésének segítése szociális, oktatási, kulturális és egyéb célzott programokon keresztül.

www.menedek.hu 06 1 322 1502

MTA-Etnikai Nemzeti Kisebbségkutató Intézet

Az Intézet elsődleges célja a kelet-közép-európai régió magyar és roma, illetve Magyarország nem magyar kisebbségein helyzetére vonatkozó komplex – jelenkor-történeti, szociológiai, antropológiai, szociolingvisztikai, jogi és politológiai, illetve interdiszciplináris – kutatások elvégzése.

www.mtaki.hu 06 1 224 6790

Mosoly Nővérszolgálat és Egészségvédő Egyesület

Az egyesület idősgondozó, otthoni szakápoló, házi segítségnyújtó valamint gyermekszűrő és felvilágosító tevékenységet végez.

mosolynover@freemail.hu 06 1 420 6638

Multikultúra Egyesület

A Multikultúra Egyesület 2002. április 15-én jött létre Budapesten, a hazánkban élő külföldiek támogatása illetve nemzeti és etnikai kisebbségek kultúrájának bemutatása, valamint a külföldiek jogainak biztosítása, és társadalmi integrációja céljából.

www.multikultura.hu 06 1 343 2432

Nemzeti és Etnikai Kisebbségi Jogvédő Iroda (NEKI)

A diszkriminációs panaszok kivizsgálása és jogi útra terelése mellett az iroda rendszeresen jelentet meg egy-egy témakörben kiadványokat, tájékoztatókat.

www.neki.hu 06 1 303 8973

Oltalom Karitatív Egyesület

A rászoruló, társadalom perifériájára jutott emberek anyagi, természetbeni és lelki támogatása, valamint érdekükben a közvélemény figyelmének és szolidaritásának felkeltése az egyesület célja és küldetése.

www.oltalom.hu 06 1 314 0668

Panta Rhei Társadalomkutató Bt.

Fő tevékenysége a társadalomtudományok terén végzett kutatómunka, elsősorban a migráció és a kisebbségek témakörében.

www.pantarhei.org.hu 06 1 200 1942

Palantír Film Vizuális Antropológiai Alapítvány

Nonprofit, filmszakmai szervezet, célja a dokumentumfilm népszerűsítése, egy új dokumentumfilm-fogyasztói attitűd kialakítása, és a magyar dokumentumfilm integrálása az európai művészeti-kulturális-szakmai térbe.

www.palantirfilm.hu 06 20 993 4030

Szahara Alapítvány

Az alapítvány célja a magyar és afrikai szaharai népek közötti barátság kialakítása, és egymás kultúrájának megismerése; ismeretterjesztéssel támogató rendezvények szervezésével, sajtóanyagok publikációjával, kulturális és tudományos expedíciók szervezésével és kapcsolatépítéssel foglalkozik.

www.szahara.hu 06 30 931 2648

Szociális Szakmai Szövetség

A 3sz figyelemmel kíséri a szociális szakembereket érintő intézkedéseket, és minden törekvése arra irányul, hogy eredményesen képviselje a szociális szakma alapvető érdekeit és értékeit.

www.3sz.hu 06 1 216 2866

Távol az Otthontól

Menekültek szociális támogatása, és egy olyan tér kialakítása az alapítvány célja, ahol a rászorulóknak találkozhatnak sorstársaikkal, információt, ismereteket cserélhetnek, valamint az azonos érdeklődésű vagy nemzetiségű csoportok közösségbe is szerveződhetnek.

06 70 94 00 193

Tullius Kft.

A társaság humán tudományos kutatások szakértője, valamint szakértői anyagok elkészítésének támogatója.

www.szocialisjogok.shp.hu 06 70 593 2916

Társaság a Szabadságjogokért

A Társaság a Szabadságjogokért 1994-ben Budapesten alakult jogvédő és jogfejlesztő non-profit szervezet. Államhatalmi szervektől és pártoktól függetlenül működik, pénzügyi forrásait alapítványok és magán-személyek biztosítják.

www.tasz.hu 06 1 209 0046